

EØS-tillegget

ISSN 1022-9310

til Den europeiske unions
tidende

Nr. 45

10. årgang

11.9.2003

	I	EØS-ORGANER	
	1.	EØS-rådet	
	2.	EØS-komiteen	
	3.	Parlamentarikerkomiteen for EØS	
	4.	Den rådgivende komité for EØS	
	II	EFTA-ORGANER	
	1.	EFTA-statenes faste komité	
	2.	EFTAs overvåkningsorgan	
2003/EØS/45/01		Kunngjøring fra EFTAs overvåkningsorgan i henhold til overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 artikkel 1 nr. 2 til de øvrige EFTA-stater, EUs medlemsstater og interesserte parter om foreslått statsstøtte i form av geografisk differensiert arbeidsgiveravgift og direkte transportstøtte (statsstøtte SAM 030.95010)	1
2003/EØS/45/02		Rekommandasjon fra EFTAs overvåkningsorgan av 19. juni 2003 om et samordnet program for offentlig kontroll av næringsmidler i 2003 (vedtak nr. 98/03/COL)	12
2003/EØS/45/03		Rekommandasjon fra EFTAs overvåkningsorgan av 19. juni 2003 om et samordnet program for offentlig kontroll av næringsmidler i 2003 for å sikre overholdelse av maksimumsverdiene for rester av plantevernmidler på eller i korn og visse andre produkter av vegetabilsk opprinnelse (vedtak nr. 97/03/COL)	18
	3.	EFTA-domstolen	
	III	EF-ORGANER	
	1.	Rådet	
	2.	Kommisjonen	
2003/EØS/45/04		Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.3191 – Philip Morris/Papastratos)	21
2003/EØS/45/05		Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.3241 – Arla/Nordzucker/JV)	22

2003/EØS/45/06	Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.3269 – Phoenix/Tamro)	23
2003/EØS/45/07	Godkjenning av statsstøtte i henhold til EF-traktatens artikkel 87 og 88 – Saker der Kommisjonen ikke gjør innsigelse	24
2003/EØS/45/08	Godkjenning av statsstøtte i henhold til EF-traktatens artikkel 87 og 88 – Saker der Kommisjonen ikke gjør innsigelse	27
2003/EØS/45/09	Informasjon meddelt av medlemsstatene om støtte tildelt i henhold til kommisjonsforordning (EF) nr. 68/2001 av 12. januar 2001 om anvendelse av EF-traktatens artikkel 87 og 88 på opplæringsstøtte	28
2003/EØS/45/10	Informasjon meddelt av medlemsstatene om støtte tildelt i henhold til kommisjonsforordning (EF) nr. 70/2001 av 12. januar 2001 om anvendelse av EF-traktatens artikkel 87 og 88 på små og mellomstore bedrifter	29
2003/EØS/45/11	Melding fra Frankrike om endring av forpliktelse til å yte offentlig tjeneste med hensyn til ruteflyging i Frankrike	30
2003/EØS/45/12	Melding fra Frankrike om endring av forpliktelse til å yte offentlig tjeneste med hensyn til ruteflyging i Frankrike	30
2003/EØS/45/13	Melding fra Frankrike om endring av forpliktelse til å yte offentlig tjeneste med hensyn til ruteflyging i Frankrike	30
2003/EØS/45/14	Melding fra Frankrike om endring av forpliktelse til å yte offentlig tjeneste med hensyn til ruteflyging i Frankrike	30
2003/EØS/45/15	Kommisjonsmelding i forbindelse med gjennomføringen av rådsdirektiv 96/48/EF	31
2003/EØS/45/16	Kommisjonsmelding i forbindelse med gjennomføringen av rådsdirektiv 90/396/EF av 29. juni 1990 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om gassapparater	33
2003/EØS/45/17	Kommisjonsmelding i forbindelse med gjennomføringen av europaparlaments- og rådsdirektiv 94/25/EF av 16. juni 1994 med hensyn til lystfartøyer	34
2003/EØS/45/18	Informasjonsprosedyre – tekniske forskrifter	35

3. Domstolen

EFTA-ORGANER

EFTAS OVERVÅKNINGSORGAN

STATSSTØTTE
(SAM 030.95010 - Norge)

2003/EØS/45/01

Kunngjøring fra EFTAs overvåkningsorgan i henhold til overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 artikkel 1 nr. 2 til de øvrige EFTA-stater, EUs medlemsstater og interesserte parter om foreslått statsstøtte i form av geografisk differensiert arbeidsgiveravgift og direkte transportstøtte (statsstøtte SAM 030.95010)

EFTAs overvåkningsorgan har ved vedtak 141/03/COL av 16. juli 2003 innledet formell behandling etter Overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 artikkel 1 nr. 2. Den norske regjering er underrettet ved en kopi av vedtaket.

I. FAKTISKE FORHOLD

1. MELDING

Ved brev fra Norges faste delegasjon til Den europeiske union av 26. mars 2003 (dok. nr. 03-1846 A), som videresendte brev fra Handels- og næringsdepartementet av 25. mars 2003, brev fra Finansdepartementet av 25. mars 2003 og brev fra Kommunal- og regionaldepartementet av 25. mars 2003, alle mottatt og registrert av Overvåkningsorganet 26. mars 2003, meldte de norske myndigheter en overgangsperiode for den geografisk differensierte arbeidsgiveravgiften i visse geografiske områder (sone 3 og 4), og en ny nasjonal ordning for direkte transportstøtte. De norske myndigheter underrettet også Overvåkningsorganet om at de senere og i eget brev ville melde en videreføring av dagens ordning i sone 5 (Nord-Troms og Finnmark). De norske myndigheter informerte videre Overvåkningsorganet om at de har kontaktet de øvrige EFTA-statene for å komme til enighet om å beholde dagens ordning i denne sonen, i henhold til overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 artikkel 1 nr. 2, 3. ledd.

Ved brev fra Norges faste delegasjon til Den europeiske union av 15. april 2003 (dok. nr. 03-2467 A), som videresendte brev fra Handels- og næringsdepartementet av 10. april 2003 og brev fra Finansdepartementet av 10. april 2003, alle mottatt og registrert av Overvåkningsorganet 16. april 2003, meldte de norske myndigheter om en videreføring av den geografisk differensierte arbeidsgiveravgiften i Nord-Troms og Finnmark (sone 5) uten bestemte tidsrammer.

Overvåkningsorganet bekreftet ved brev av 16. mai 2003 (dok. nr. 03-2951 D) å ha mottatt ovennevnte brev, og anmodet om ytterligere opplysninger. Overvåkningsorganets direksjon for konkurranse og statsstøtte (Competition and State Aid Directorate) satte også spørsmålsteget ved om de meldte støttetiltakene er forenlige med EØS-avtalen.

De norske myndigheter oversendte ytterligere merknader og opplysninger ved brev fra Norges faste delegasjon til Den europeiske Union av 10. juni 2003 (dok. nr. 03-3707 A), som videresendte brev fra Finansdepartementet av 5. juni 2003, begge mottatt og registrert av Overvåkningsorganet 11. juni 2003.

Ved brev fra Norges faste delegasjon til Den europeiske Union av 19. juni 2003 (dok. nr. 03-3976 A), som videresendte brev fra Handels- og næringsdepartementet av 10. juni 2003, begge mottatt og registrert av Overvåkningsorganet 20. juni 2003, oversendte de norske myndigheter resultatene av en undersøkelse av tilleggskostnadene til transport i området som foreslås for transportstøtte⁽¹⁾.

⁽¹⁾ "Intervju av industribedrifter i aktuelle transportstøttesoner og i referansesoner. Transportøkonomisk institutt. Arbeidsdokument av 04.06.2003".

Ved brev fra den norske EU-ambassadøren av 4. juli 2003 (dok nr. 03-4403 A) trakk de norske myndigheter tilbake meldingen om en videreføring av den differensierte arbeidsgiveravgiften i sone 5, som et resultat av et vedtak i EFTA-statenes faste komité av 1. juli 2003 (nr. 2/2003/SC). EFTAs faste komité besluttet at dagens ordning i sone 5 er forenlig med EØS-avtalens virkemåte i lys av de helt spesielle forholdene i denne sonen.

2. BAKGRUNN

Overvåkningsorganet godkjente 22. september 1999 de norske myndigheters forslag til nye bestemmelser for ordningen med geografisk differensiert arbeidsgiveravgift⁽²⁾. Godkjenningen er tidsbegrenset, og gyldig til 31. desember 2003.

Kommisjonen gjorde 21. desember 2000 negativt vedtak vedrørende en mindre omfattende ordning for arbeidsgiveravgift meldt av Sverige⁽³⁾. I vedtaket fastslås det at *"Den støtte som innrømmes et støtteberettiget foretak i henhold til ordningen, står ikke i forbindelse med tilleggskostnadene til transport som det aktuelle foretaket faktisk pådrar seg. Støttebeløpet avhenger av lønnskostnadene, som igjen beror på antall ansatte og deres gjennomsnittslønninger. Det kan derfor vanskelig hevdes at støtten er "objektivt målbar på forhånd på grunnlag av parameteren støtte per tilbakelagt kilometer eller på grunnlag av parameteren støtte per tilbakelagt kilometer og støtte per vekt enhet". Følgen blir også at det ikke kan utelukkes at en overkompensasjon for tilleggskostnader til transport kan forekomme i det minste i enkelte tilfeller."*

I vedtaket av 21. desember 2000 understrekes det også at Norge ved brev av 27. juli 2000 oversendte merknader til vedtaket om innledning av formell behandling, og at de norske myndigheter bekrefter at Norge har en ordning som ligner den svenske.

Sverige ble informert om vedtaket om å innlede formell behandling ved brev av 4. april 2000. Vedtaket om å innlede formell behandling ble offentliggjort 1. juli 2000⁽⁴⁾. Det endelige negative vedtaket ble offentliggjort 14. september 2001 (se fotnote 3).

I lys av vedtaket for Sverige ble den norske ordningen deretter diskutert under flere møter mellom norske myndigheter og Overvåkningsorganet, og mellom Overvåkningsorganet og Kommisjonen.

Ved brev fra Overvåkningsorganet av 29. november 2001 (dok. nr. 01-9557 D) ble de norske myndigheter blant annet underrettet om at Overvåkningsorganet ville innlede en vurdering av den norske ordningen med tanke på å utforme et forslag til formålstjenlige tiltak for å gjenopprette like konkurransevilkår i hele området som omfattes av EØS-avtalen.

Overvåkningsorganet innledet en formell gjennomgang av den norske ordningen ved brev til de norske myndigheter av 4. juni 2002 (dok nr. 02-4189 D). Overvåkningsorganet uttrykte at det foreløpig var av den oppfatning at den norske ordningen med geografisk differensiert arbeidsgiveravgift trolig ikke lenger var forenlig med EØS-avtalen.

I Overvåkningsorganets vedtak av 25. september 2002⁽⁵⁾ om å foreslå formålstjenlige tiltak ble det slått fast av dagens ordning med geografisk differensiert arbeidsgiveravgift ikke kan unntas etter EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav c). Støttebeløpet som gis under dagens ordning har ingen tilknytning til de tilleggskostnader til transport som bestemte foretak faktisk pådrar seg, og beregnes ikke i samsvar med bestemmelsene i vedlegg XI til retningslinjene for statsstøtte. I vedtakets hoveddel heter det blant annet at:

1. *"EFTAs overvåkningsorgan foreslår for Norge, på grunnlag av overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 artikkel 1 nr. 1, følgende formålstjenlige tiltak med hensyn til statsstøtten i form av geografisk differensiert arbeidsgiveravgift:*

⁽²⁾ Vedtak nr. 228/99/COL. EFT C 3 av 6.1.2000, s. 3, og EØS-tillegget til EFT nr. 1 av 6.1.2000.

⁽³⁾ EFT L 244 av 14.9.2001, s. 32.

⁽⁴⁾ EFT C 184 av 1.7.2000, s. 10.

⁽⁵⁾ Vedtak nr. 172/02/COL.

- a) Norske myndigheter skal vedta de lover og forskrifter samt treffe alle andre tiltak som er nødvendige for å oppheve enhver statsstøtte etter EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1 som følge av ordningen med regionalt differensiert arbeidsgiveravgift, eller gjøre støtten forenlig med EØS-avtalens artikkel 61,
- b) norske myndigheter skal oppheve enhver slik støtte eller gjøre den forenlig med statsstøttereglene med virkning fra 1. januar 2004, med mindre Overvåkningsorganet anser det som objektivt nødvendig og berettiget å godta en senere dato for å gi de berørte foretak en rimelig overgangsfrist til å omstille seg til de endrede omstendigheter, og
- c) norske myndigheter skal meddele Overvåkningsorganet de relevante tiltak som blir truffet for å tilpasse støtteordningen snarest, og i alle tilfeller senest 25. mars 2003.
2. De norske myndigheter anmodes om å underrette Overvåkningsorganet skriftlig innen en måned etter at de mottok dette forslaget, om at de i henhold til overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 artikkel 1 nr. 1 gir sitt samtykke til forslaget om formålstjenlige tiltak i sin helhet."

De norske myndigheter aksepterte de formålstjenlige tiltakene ved brev fra Norges faste delegasjon til Den europeiske union av 29. oktober 2002, mottatt og registrert av Overvåkningsorganet 31. oktober 2002 (dok. nr. 02-7855 A).

3. BESKRIVELSE AV DE FORESLÅTTE TILTAKENE

3.1 Melding om en overgangsperiode i sone 3 og 4

Norge er med hensyn til arbeidsgiveravgift inndelt i fem geografiske soner. Den høyeste avgiftsatsen er på 14,1 % i sone 1, som omfatter rundt 75 % av befolkningen. Sone 5 (Nord-Troms og Finnmark), som dekker de nordligste områdene i landet, har nullsats. En oversikt over de geografiske sonene og avgiftsatsene finnes i vedlegg 1 til vedtaket av 25. september 2002 (vedtak nr. 172/02/COL).

Ved brev av 25. mars 2003 fra Finansdepartementet meldte de norske myndigheter om en overgangsordning for sone 3 og 4, og framla følgende tabell over opptrappingen av arbeidsgiveravgiftsatsene:

Tabell 1⁽⁶⁾

	Dagens satser	Satser 2004	Satser 2005	Satser 2006	Satser 2007
Sone 1	14,1	14,1	14,1	14,1	14,1
Sone 2	10,6	14,1	14,1	14,1	14,1
Sone 3	6,4	8,3	10,2	12,1	14,1
Sone 4	5,1	7,3	9,5	11,7	14,1

De økte satsene i sone 2 til 4 fra 2004 vil gjelde bare støtte ut over fribeløpet.

Forslaget innebærer en overgangsperiode på 3 år for sone 3 og 4 inntil den høyeste satsen på 14,1 % pålegges i 2007.

Argumentene for en slik overgangsordning er for det første at de norske myndigheter, i lys av sakens historikk, hevder at de "ikke fikk tydelige signaler" før senhøstes 2002 på at ordningen som sådan måtte avskaffes. De norske myndigheter uttrykker at de ikke fant det faglig eller politisk forsvarlig å kreve at foretakene tilpasser seg en situasjon uten differensiering (ut over fribeløpet) før de kan se konturene av en ny ordning. I den forbindelse henviser de norske myndighetene til uformelle samtaler som fant sted i kjølvannet av Kommisjonens vedtak om den svenske ordningen for redusert arbeidsgiveravgift.

⁽⁶⁾ Meldingen om sone 5, som i dag har nullsats, er beskrevet i nr. 3.3.

For det annet anføres det at den økonomiske virkningen av en avskaffelse av ordningen fra 2004 vil skape betydelige og svært alvorlige vanskeligheter, ikke bare for enkelte, men for alle foretak (som ikke omfattes av ordningen med fribeløp), og dermed også for sysselsettingen i hele området. Beregninger viser at dersom ordningen videreføres fra 2004, vil samlet brutto skattelette til privat sektor i sone 2, 3 og 4 være på 4 270 millioner norske kroner (rundt 520 millioner euro).

En utredning utarbeidet av et uavhengig utvalg, "Effektutvalget", viser ulike beregninger av mulige makrovirkninger ved en avskaffelse av den geografiske avgiftsdifferensieringen. Forutsatt at det ikke får følger for lønninger og produktpriser, angir beregningene en nedgang i sysselsettingen i privat sektor på 15 400 årsverk i sone 4 og 2 900 årsverk i sone 3 som en direkte virkning av økningen i de samlede lønnsutgiftene. I disse områdene ville dette alene utgjøre en nedgang i sysselsettingen i privat sektor på 15,5 % (13,8 % i sone 3 og 15,8 % i sone 4). Den tilsvarende nedgangen i den samlede sysselsettingen i disse områdene ville være på 7,5 % i sone 3 og 8,5 % i sone 4.

De norske myndigheter framlegger også beregninger for de antatte virkningene av en ordning med fribeløp. De har anslått det samlede antall ansatte i privat sektor som ikke ville omfattes av fribeløpsordningen. (Under denne ordningen kan redusert arbeidsgiveravgift anvendes for lønninger for et begrenset antall ansatte i hvert foretak, så lenge skattefordelene ikke overstiger en minstegrense (*de minimis* threshold) på 100 000 euro over en treårsperiode.) De anslår at andelen normale årsverk over minstegrensen i sone 3 og 4 er henholdsvis 43 % og 55 %, og at nedgangen i sysselsettingen vil være på 3,2 % i sone 3 og 4,7 % i sone 4 dersom en ordning med fribeløp innføres.

I sin melding understreker de norske myndigheter at økte avgifter på lang sikt kan få ulike følger for lønnstakere og forbrukere. De presiserer at en slik prosess tar lang tid, og at det derfor er nødvendig med en relativt lang overgangsperiode, da den umiddelbare virkningen av en avgiftsøkning ville medføre en tilsvarende økning av arbeidsgivernes lønnskostnader.

De norske myndigheter henviser også til den lave lønnsomheten for virksomheter i sone 3 og 4. De anslår at en (full) avgiftsøkning med en fribeløpsordning tatt i betraktning, for 2001 ville tilsvarende rundt 24 % av det samlede driftsoverskuddet til foretak i sone 3, og tilsvarende nesten 40 % i sone 4.

De norske myndigheter framlegger også beregninger av følgene ved innføringen av en ordning for direkte transportstøtte. Da transportstøtte ville kunne gis bare for å dekke tilleggskostnader til transport av varer, framholder de at et slikt tiltak ville begrenses til bare et lite antall av de berørte foretakene. Konklusjonen er at den nye ordningen, med et samlet budsjett på 150 millioner kroner etter overgangsperioden, ville kompensere for 10 % av foretakenes tap.

Overvåkningsorganet bemerket ved brev av 16. mai 2003 at den meldte overgangsperioden er på tre år for både sone 3 og sone 4, og at den relative årlige økningen per år dermed er høyere i sone 4 enn i sone 3. Overvåkningsorganet anmodet derfor om argumenter for hvorfor foretak i sone 3 trenger samme overgangsperiode som foretak i sone 4, når de står overfor en mindre avgiftsøkning. Overvåkningsorganet anmodet også om ytterligere merknader eller beregninger som viser virkningene av en overgangsperiode på henholdsvis ett eller to år, for hver av sonene og sammenlignet med den meldte treårsperioden.

Finansdepartementet oversendte ytterligere merknader ved brev av 5. juni 2003. Departementet anfører at en arbeidsgiveravgiftsøkning uten en overgangsperiode vil øke foretakenes arbeidskraftkostnader med 8,6 % og 7,2 % i henholdsvis sone 3 og 4 (når fribeløpsgrensen er nådd). Dersom man går ut fra en generell lønnsøkning som anslått av myndighetene, ville en avskaffelse av ordningen uten overgangsperiode innebære en økning av arbeidskraftkostnadene i 2004 for foretak i sone 3 og 4 som er nesten tre ganger større enn den økning i slike kostnader som normalt forventes (virkningen av en fribeløpsordning ikke tatt i betraktning). En overgangsperiode på tre år ville ifølge Departementet gjøre det mulig i større grad å foreta lønnsjusteringer før full sats innføres, utsette foretakenes kostnadsøkninger og redusere antall

nedleggelse og tapte arbeidsplasser som en følge av avgiftsøkningen. Med hensyn til hvorfor foretak i sone 3 trenger samme overgangsperiode som foretak i sone 4, anfører Departementet at tre år er et svært kort tidsrom i begge soner, at den relative forskjellen i økningene mellom de to sonene er svært liten, og at det vil være uheldig å differensiere overgangsperioden.

3.2 Melding av en ny ordning for direkte transportstøtte

Ved brev av 25. mars 2003 fra Finansdepartementet og brev av 25. mars 2003 fra Kommunal- og regionaldepartementet, sendte de norske myndighetene Overvåkningsorganet melding om en ny nasjonal ordning for direkte transportstøtte.

Følgende fylker/kommuner er foreslått som mottakere av nasjonal transportstøtte:

- **Troms:** Harstad, Tromsø, Kvæfjord, Skånland, Bjarkøy, Ibestad, Gratangen, Lavangen, Bardu, Salangen, Målselv, Sørreisa, Dyrøy, Tranøy, Torsken, Berg, Lenvik og Balsfjord
- **Nordland:** alle kommuner
- **Nord-Trøndelag:** Leka, Nærøy, Vikna, Flatanger, Fosnes, Overhalla, Høylandet, Grong, Namsos, Namsskogan, Røyrvik, Lierne, Snåsa, Inderøy, Namdalseid, Verran, Mosvik, Verdal, Leksvik, Meråker og Steinkjer
- **Sør-Trøndelag:** Hemne, Snillfjord, Hitra, Frøya, Ørland, Agdenes, Rissa, Bjugn, Åfjord, Roan, Osen, Oppdal, Rennebu, Meldal, Røros, Holtålen, Midtre Gauldal, Selbu og Tydal
- **Møre og Romsdal:** Kristiansund, Vanylven, Sande, Herøy, Ulstein, Hareid, Norddal, Stranda, Stordal, Rauma, Nesset, Midsund, Sandøy, Aukra, Eide, Averøy, Frei, Gjemnes, Tingvoll, Sunndal, Surnadal, Rindal, Aure, Halså, Tustna og Smøla
- **Sogn og Fjordane:** Gulen, Solund, Hyllestad, Høyanger, Vik, Balestrand, Leikanger, Sogndal, Aurland, Lærdal, Årdal, Luster, Askvoll, Fjaler, Gaular, Jølster, Bremanger, Vågsøy, Selje, Eid, Hornindal, Gloppen og Stryn

De norske myndigheter anfører at avgrensingen av området som skal tildeles regional transportstøtte bygger på vedlegg XI til retningslinjene for statsstøtte, som fastsetter kriterier for tildeling av støtte til dekning av tilleggskostnader til transport i områder med lav befolkningstetthet, dvs. områder med færre enn 12,5 innbyggere per kvadratkilometer. Meldingen omfatter deler av Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal. Selv om disse kommunene har lav befolkningstetthet, kan de to fylkene som sådanne ikke anses for å ha det. De norske myndigheter hevder imidlertid at denne inndelingen er berettiget i henhold til vedlegg XI til retningslinjene for statsstøtte, da befolkningen i området som foreslås omfatter 16,01 % av Norges samlede befolkning, sammenlignet med den nåværende befolkningen på 23,55 % som omfattes av den eksisterende ordningen for indirekte transportstøtte (den geografisk differensierte arbeidsgiveravgiften).

I henhold til meldingen kan støtte bare gis for tilleggskostnader til transport av varer innenfor nasjonalt territorium, beregnet på grunnlag av den mest direkte og økonomiske transportformen mellom produksjons- og bearbeidingsstedet og det nærmeste utsalgsstedet.

Den høyeste støtteintensiteten gis til Troms, Nordland og Nord-Trøndelag (sone 1), mens Sør-Trøndelag, Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane (sone 2) gis lavere støtteintensitet. Støtteintensiteten vil bli differensiert i henhold til transportavstand (minst 350 km) og etter geografisk sone. Tabellen under viser differensieringen av støtteintensiteten:

Tabell 2: Støtteintensitet

Transportavstand i kilometer	Sone 1	Sone 2
350-700	30 %	20 %
> 701	40 %	30 %

De norske myndigheter anfører at de vil sikre at foretak ikke overkompenseres. Dersom foretak tilgodeses med redusert arbeidsgiveravgift i samme periode, vil fordelene av denne avgiftslettelsen bli trukket fra transportstøtten beregnet i henhold til tabell 2. Videre vil ikke foretakene motta mer til sammen i transportstøtte under den nye støtteordningen og i redusert arbeidsgiveravgift, enn det de ville ha mottatt under dagens ordning med differensiert arbeidsgiveravgift.

Overvåkningsorganet anmodet ved brev av 16. mai 2003 om ytterligere opplysninger. Det bemerket av fire av kommunene som foreslås omfattet av den nye ordningen for direkte transportstøtte, befinner seg utenfor det regionale støttekartet (Herøy, Ulstein, Hareid og Aukra). Overvåkningsorganet uttrykte tvil om de norske myndigheters tolkning av retningslinjene for statsstøtte. Dersom spredt befolkede områder i Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal skal innlemmes i området for transportstøtte, er Overvåkningsorganet av den oppfatning at disse områdene må erstatte områder/kommuner fra de åtte øvrige fylkene med lav befolkningstetthet (Troms, Nordland, Nord-Trøndelag, Sogn og Fjordane, Aust-Agder, Telemark, Hedmark og Oppland). Overvåkningsorganet anmodet også om en kopi av en rapport som dokumenterer tilleggskostnader til transport.

Finansdepartementet oversendte ytterligere opplysninger ved brev av 5. juni 2003. Departementet mener at det regionale støttekartet ble meldt med henblikk på investeringsstøtte og ikke for å avhjelpe ulemper som følger av tilleggskostnader til transport, og at foretak i disse fire kommunene står overfor varige vanskeligheter, da de er øykommuner uten veiforbindelse med fastlandet. Den norske regjering mener at vedlegg XI til retningslinjene for statsstøtte åpner for en viss fleksibilitet i utpekingen av de områder som gis transportstøtte. I lys av argumentene over fastholder regjeringen derfor meldingen av transportstøttekartet som beskrevet i brev av 25 mars 2003, og mener kartet også skal omfatte de fire kommunene Herøy, Hareid, Ulstein og Aukra.

Med hensyn til områdene som kvalifiserer til regional transportstøtte, understreker de norske myndigheter at de mener at vilkårene for definering av områder/kommuner er i samsvar med bestemmelsene i vedlegg XI. De norske myndigheter argumenterer med at den samlede befolkningen i kommunene som omfattes av det regionale støttekartet i de spredt befolkede fylkene Hedmark, Oppland, Telemark og Aust-Agder, teller 209 593 innbyggere. Disse områdene er ikke omfattet av den meldte ordningen, mens befolkningen i kommunene i Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal, som omfattes av den foreslåtte transportstøtteordningen, er på 179 792 innbyggere.

Ved brev av 10. juni 2003 oversendte Handels- og næringsdepartementet en undersøkelse utarbeidet av Transportøkonomisk institutt (TØI)⁽⁷⁾ om tilleggskostnadene til transport i områdene som foreslås med henblikk på transportstøtte. Undersøkelsen bygger på intervjuer med 33 foretak fordelt på 6 grupper (geografiske områder). TØI konkluderte med at gruppe 1 (de nordligste fylkene) og gruppe 2 (fylkene i Vest-Norge) har gjennomsnittlige transportkostnader per årsverk – samlet og for transportavstander på over 350 kilometer – som er betydelig høyere enn sammenlignbare kostnadstall for referanseområdet (Oslo og omegn).

Under et møte 26. juni 2003 i Oslo uttrykte Overvåkningsorganets representanter at Overvåkningsorganet mener undersøkelsen fra TØI ikke i tilstrekkelig grad påviser merutgifter til transport i de geografiske områdene i det sørlige Norge som foreslås omfattet av den direkte transportstøtten.

(7) "Intervju av industribedrifter i aktuelle transportstøttesoner og i referansesoner. Arbeidsdokument av 4.6.2003".

II. VURDERING

1. KRAV TIL MELDING OG KLAUSUL OM MIDLERTIDIG STANS

I overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 artikkel 1 nr. 3 er det fastsatt at "EFTAs overvåkningsorgan skal underrettes i tide til å kunne uttale seg om planer som går ut på å innføre eller endre støtteordninger". Støtte som gis uten melding eller støtte som meldes for sent, dvs. etter å ha blitt "satt i verk", anses som ulovlig støtte, se avsnitt 3.2.2. nr. 1 i retningslinjene for statsstøtte.

Ved brev fra Norges faste delegasjon til Den europeiske union av 26. mars 2003 (dok. nr. 03-1846A), 15. april 2003 (dok. nr. 03-2467A), 10. juni 2003 (dok. nr. 03-3707A) og 19. juni 2003 (dok. nr. 03-3976A), har de norske myndigheter oppfylt sine forpliktelser i henhold til overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 artikkel 1 nr. 3.

2. STATSSTØTTESPØRSMÅLET

– EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1

EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1 fastsetter følgende:

"Med de unntak som er fastsatt i denne avtale, skal støtte gitt av EFs medlemsstater eller EFTA-statene eller støtte gitt av statsmidler i enhver form, som vrir eller truer med å vri konkurransen ved å begunstige enkelte foretak eller produksjonen av enkelte varer, være uforenlig med denne avtales funksjon i den utstrekning støtten påvirker samhandelen mellom avtalepartene."

EFTA-domstolen slo i sak E-6/98⁽⁸⁾ nr. 43 fast at "den norske arbeidsgiveravgiftsordningen utgjør statsstøtte i betydningen av EØS-avtalens artikkel 61". Med hensyn til vurderingen av om meldingen om en overgangsordning for sone 3 og 4 utgjør statsstøtte, er Overvåkningsorganet av den oppfatning at ordningens hovedprinsipper ikke er endret sammenlignet med ordningen som ble vurdert av EFTA-domstolen. Da dagens ordning oppfyller alle kravene for anvendelse av EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1, mener Overvåkningsorganet at overgangsordningen for sone 3 og 4 utgjør statsstøtte.

Under den foreslåtte nye ordningen for direkte transportstøtte vil den norske stat gi støtte til visse foretak lokalisert i områder i Norge som er godkjent for transportstøtte. Siden ordningen ikke er begrenset til enkelte sektorer eller foretak som ikke er involvert i handel mellom EØS-statene, er det fare for at støtten vil vri konkurransen og påvirke samhandelen mellom avtalepartene. Det foreslåtte støttetiltaket utgjør derfor støtte i henhold til EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1.

– Eksisterende støtte eller ny støtte?

I retningslinjene for statsstøtte, avsnitt 7.2 nr. 1 er det blant annet fastsatt at: "*Eksisterende støtte i henhold til overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 artikkel 1 nr. 1 omfatter: tillatt støtte, dvs. støtteordninger eller vedtatte bestemmelser om støtte som er godkjent (se avsnitt 4.2 nr. 2 og avsnitt 5.4. nr. 2) eller vil bli godkjent av EFTAs overvåkningsorgan.*"

Overvåkningsorganet vedtok 22. september 1999 ikke å gjøre innsigelse mot en melding fra de norske myndigheter om de tiltak den norske regjering planla å iverksette for å etterkomme EFTAs overvåkningsorgans vedtak av 2. juli 1998⁽⁹⁾. Overvåkningsorganet fant at støtten kunne unntas som regionalstøtte (indirekte transportstøtte) med hjemmel i EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav c). Godkjenningen var tidsbegrenset, med varighet til og med 31. desember 2003. Dagens ordning med geografisk differensiert arbeidsgiveravgift er derfor en eksisterende støtteordning til utgangen av 2003.

Overvåkningsorganet anser enhver statsstøtte som gis med utspring i ordningen med geografisk differensiert arbeidsgiveravgift etter 1. januar 2004, for å være ny støtte.

⁽⁸⁾ EFTA-domstolens sak E-6/98, Den norske regjering mot EFTAs overvåkningsorgan [1999] EFTA-domstolens rapport, s. 74.

⁽⁹⁾ Se fotnote 2.

Den foreslåtte ordningen for direkte transportstøtte er en ny støtteordning.

3. SPØRSMÅLET OM STØTTEN ER FORENLIG MED EØS-AVTALEN

I vedtaket om å foreslå formålstjenlige tiltak for Norge (vedtak nr. 172/02/COL, se også avsnitt 1.2) fastslo Overvåkningsorganet at dagens ordning med geografisk differensiert arbeidsgiveravgift ikke oppfyller vilkårene for unntak etter EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav c). Støttebeløpet under dagens ordning har ingen tilknytning til de tilleggskostnader til transport som bestemte foretak faktisk pådrar seg, og beregnes ikke i samsvar med bestemmelsene i vedlegg XI til retningslinjene for statsstøtte.

3.1. Overgangsperiode for sone 3 og 4

I nr. 1 bokstav b) i vedtaket om å foreslå formålstjenlige tiltak for Norge (Vedtaket nr. 172/02/COL, se også nr. 1,2), er det fastsatt følgende: *”Norske myndigheter skal oppheve enhver slik støtte eller gjøre den forenlig med statsstøttereglene med virkning fra 1. januar 2004, med mindre Overvåkningsorganet anser det som objektivt nødvendig og berettiget å godta en senere dato for å gi de berørte foretak en rimelig overgangsfrist til å omstille seg til de endrede omstendigheter.”*

I sin melding (se avsnitt I nr. 3.1.) har de norske myndigheter angitt to grunner til at det er nødvendig med en overgangsperiode. For det første mener de, i lys av sakens historikk, at de ”ikke fikk tydelige signaler” før senhøsten 2002 om at ordningen som sådan måtte avskaffes. For det annet mener de at den økonomiske virkningen av en avskaffelse av ordningen fra 2004 vil skape betydelige og svært alvorlige vanskeligheter, ikke bare for enkelte, men for alle foretak (som ikke omfattes av ordningen med fribeløp), og dermed også for sysselsettingen i hele området.

– Utvikling før senhøsten 2002

På bakgrunn av de faktiske opplysningene gjengitt i nr. 1.2 med hensyn til Kommisjonens negative vedtak for Sverige, kan det ikke betviles at de norske myndigheter har visst om at Kommisjonen satte spørsmålsteget ved den svenske støtteordningens samsvar med regelverket, i det minste siden åpningsvedtaket ble offentliggjort 1. juli 2000, og de norske myndigheter fikk senest 14. september 2001 vite at det ble gjort et negativt vedtak i denne saken 21. desember 2000. Ved brev av 27. juli 2000 oversendte de norske myndigheter også merknader til vedtaket om å innlede formell behandling. I dette brevet bekreftet de norske myndigheter at Norge har en ordning som ligner den svenske.

I det negative vedtaket om den svenske ordningen fastslo Kommisjonen videre: *”Det at det finnes en lignende ordning i Norge (den geografisk differensierte arbeidsgiveravgiften), er ikke grunn god nok til å godkjenne den svenske ordningen med redusert arbeidsgiveravgift. I den forbindelse har Domstolen fastslått at ”en medlemsstats unnlattelse av å oppfylle traktatens forpliktelser i forbindelse med forbudet nedfelt i artikkel 92, kan ikke berettiges av det faktum at også andre medlemsstater unnlater å oppfylle denne forpliktelsen. Virkningene av flere enn én konkurransevridning i handelen mellom medlemsstater vil ikke utligne hverandre, men akkumuleres, og de skadelige virkningene for det felles marked blir større⁽¹⁰⁾”.*

Den norske ordningen ble diskutert under flere møter mellom de norske myndigheter og Overvåkningsorganet i løpet av 2001, før Overvåkningsorganet ved brev av 29. november underrettet de norske myndigheter om at Overvåkningsorganet ville iverksette en gjennomgang av den norske ordningen med sikte på å formulere et forslag til formålstjenlige tiltak for å gjenopprette like konkurransevilkår i området som omfattes av EØS-avtalen.

⁽¹⁰⁾ Sak 78/76 Steinike & Weinlig mot Tyskland [1977] ECR 595.

Overvåkningsorganet varslet ved brev til de norske myndigheter av 4. juni 2002 (dok. nr. 01-4189 D) en formell gjennomgang av den norske ordningen. I brevet skriver Overvåkningsorganet at den norske ordningen med geografisk differensiert arbeidsgiveravgift muligens ikke lenger er forenlig med EØS-avtalen. I Overvåkningsorganets vedtak av 25. september 2002⁽¹⁾ om å foreslå formålstjenlige tiltak, fastslås det at dagens ordning med geografisk differensiert arbeidsgiveravgift ikke kvalifiserer for unntak som fastsatt i EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav c).

Målet med samtalene i forkant av 25. mars 2003 var å undersøke om enkelte unntak fra en fullstendig avskaffelse av den geografisk differensierte arbeidsgiveravgiften kunne opprettholdes. Etter Overvåkningsorganets syn var det imidlertid klart, etter avgjørelsen om Sveriges ordning, at dagens ordning i det store og det hele ikke kunne videreføres.

På bakgrunn av dette kan Overvåkningsorganet ikke støtte de norske myndigheters påstand om at de "ikke fikk tydelige signaler" før senhøstes 2002 om at ordningen som sådan måtte avskaffes. I lys av merknadene over er Overvåkningsorganets syn at det ville ha vært mulig å treffe tiltak som kunne dempe de overgangsproblemer industrien nå står overfor.

Overvåkningsorganet er uansett av den oppfatning at dette argumentet er irrelevant. Om den norske regjering mottok mer eller mindre klare signaler er ikke avgjørende, da en regjering ikke kan påberope seg misforståelse av EØS-regelverket som en unnskyldning for ikke å oppfylle sine forpliktelser i henhold til avtalen. Overvåkningsorganet uttrykte da også under samtalene med de norske myndigheter i forkant av 25. mars 2003 at en medlemsstat ikke kan påberope seg berettigede forventninger for å videreføre en ordning som ikke er forenlig med EØS-avtalen. Dette gjelder i forsterket grad i dette tilfellet, der tillatelsen for dagens ordning bortfaller ved utgangen av 2003 og en ny tillatelse vil være nødvendig for å godkjenne en ny støtteordning.

– **De økonomiske virkningene av en avskaffelse av ordningen**

De norske myndigheter anfører at et stort antall regionale foretak vil oppleve usikkerhet og store vanskeligheter, og at den økonomiske utviklingen i de berørte områdene vil bli sterkt skadelidende dersom en overgangsperiode ikke innrømmes, eller dersom det bare innrømmes en kort overgangsperiode. Dette er utdypet i merknadene og beregningene beskrevet i avsnitt I nr. 3.1.

Overvåkningsorganet betviler likevel at en overgangsperiode kan være berettiget på dette grunnlag, og er i tvil om hvor lang en eventuell overgangsperiode objektivt sett bør være.

For det første har ikke de norske myndigheter oversendt beregninger som viser virkningene av en overgangsperiode på henholdsvis ett eller to år for hver av sonene, sammenlignet med den meldte treårsperioden (noe Overvåkningsorganet anmodet om ved brev av 16. mai 2003). I Finansdepartementets brev av 5. juni 2003 sammenligner de norske myndigheter kun virkningene ved en overgangsperiode på tre år og en umiddelbar avskaffelse, og anfører at "en overgangsperiode på mindre enn tre år vil være for kort".

For det annet anmodet Overvåkningsmyndigheten ved brev av 16. mai 2003 om en begrunnelse for at foretak i sone 3 trenger den samme overgangsperiode som foretak i sone 4, selv om de får en mindre avgiftsøkning. I Finansdepartementets brev av 5. juni 2003 framholder de norske myndigheter at: "De relative forskjellene mellom de to sonene er svært små sammenlignet med behovet for lønnsjustering i begge soner. I dagens situasjon vil det etter vårt syn være uheldig å differensiere overgangsperioden."

⁽¹⁾ Vedtak nr. 172/02/COL.

– **Slutning om den meldte overgangsperioden for sone 3 og 4**

På bakgrunn av at enhver statsstøtte med utspring i ordningen for geografisk differensiert arbeidsgiveravgift etter 1. januar 2004 vil være ny støtte, at de norske myndigheter etter Overvåkningsorganets syn i lang tid har vært klar over at ordningen som sådan ikke kunne videreføres og at Overvåkningsorganet betviler den økonomiske begrunnelsen for en overgangsperiode på tre år i både sone 3 og sone 4, betviler Overvåkningsorganet at den meldte overgangsperioden for sone 3 og sone 4 er forenlig med EØS-avtalen.

3.2 En ny ordning for direkte transportstøtte

De områder som foreslås som mottakere av direkte transportstøtte, omfatter kommuner i seks fylker. Av disse er det fire fylker som har en befolkningstetthet på under 12,5 innbyggere per kvadratkilometer. Fire av kommunene som er foreslått, ligger utenfor det regionale støttekartet (Herøy, Ulstein, Hareid og Aukra).

– **Kommuner som ligger utenfor det regionale støttekartet**

Overvåkningsorganets godkjenning av kartet over støtteberettigede områder i Norge av 1999 (327/99/COL) innebar tillatt støtte under godkjente regionale støtteordninger. Regionalstøtte (for eksempel transportstøtte) kan dermed ikke godkjennes utenfor det godkjente kartet over støtteberettigede områder.

I avsnitt 25.5 nr. 5 i retningslinjene for statsstøtte er det fastsatt at *”EFTA-statene kan i kartets gyldighetstid anmode om at det blir justert dersom det kan påvises betydelige endringer i de sosioøkonomiske forhold. Slike endringer kan ha sammenheng med intensitetssatser og de støtteberettigede områdene, forutsatt at en eventuell innlemming av nye områder følger av at områder med samme befolkningstetthet ekskluderes. Det justerte kartets gyldighetstid utløper samme dag som det som ble fastsatt for det opprinnelige kartet.”*

Da de norske myndigheter ikke har meldt om noen justering av kartet over støtteberettigede områder i samsvar med avsnitt 25.5 nr. 5 i retningslinjene for statsstøtte, vil regionalstøtte (direkte transportstøtte) til de fire kommunene utenfor det regionale støttekartet (Herøy, Ulstein, Hareid og Aukra) etter Overvåkningsorganets syn være uforenlig med EØS-avtalens statsstøttebestemmelser.

– **Dokumentasjon av ekstrakostnader til transport**

Som dokumentasjon av ekstrakostnader til transport har de norske myndigheter oversendt undersøkelsen utarbeidet av TØI (se avsnitt I nr. 3.2).

I avsnitt 25.4 nr. 27 i retningslinjene for statsstøtte er det fastsatt at: *”I områder med lav befolkningstetthet som oppfyller kravene for unntak enten etter artikkel 61 nr. 3 bokstav a) eller artikkel 61 nr. 3 bokstav c) på grunnlag av befolkningstetthetstestene omtalt i avsnitt 25.3 nr. 17, kan støtte som er ment å kompensere for deler av de ekstra transportkostnader⁽¹²⁾ tillates på særlige vilkår⁽¹³⁾. Det påhviler EFTA-staten å bevise at det foreligger slike ekstra transportkostnader, og beregne størrelsen på disse.”*

Overvåkningsorganet anser TØIs undersøkelse for ikke i tilstrekkelig grad å bevise at det forekommer ekstrakostnader til transport i de geografiske områder i det sørlige Norge som foreslås som mottakere av direkte transportstøtte. Overvåkningsorganet betviler derfor at direkte transportstøtte i disse områdene (Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag) er forenlig med EØS-avtalens statsstøttebestemmelser.

⁽¹²⁾ Med ekstra transportkostnader menes de merkostnader som påløper ved forflytting av varer innenfor det berørte landets grenser. Slik støtte kan ikke under noen omstendigheter utgjøre eksportstøtte, eller tiltak som har en virkning tilsvarende kvantitative importbegrensninger i betydningen av EØS-avtalens artikkel 11.

⁽¹³⁾ Med hensyn til de særlige vilkårene for områder som kan unntas etter artikkel 61 nr. 3 bokstav c) i henhold til kriteriet om befolkningstetthet, se vedlegg XI til retningslinjene for statsstøtte. For de øvrige områdene som kan tildeles støtte for å dekke deler av ekstrakostnadene til transport, vil vilkårene være tilnærmet de samme som dem fastsatt i vedlegg XI til retningslinjene for statsstøtte.”

3.3. En fortsatt differensiert arbeidsgiveravgift i Nord-Troms og Finnmark (sone 5)

Overvåkningsorganet henviser til vedtak i EFTA-statenes faste komité nr. 2/2003/SC av 1. juli 2003. Den formelle behandlingen vil derfor begrenses til å omfatte den meldte overgangsordningen i sone 3 og 4 og ordningen for direkte transportstøtte.

4. KONKLUSJON

I lys av ovennevnte fakta og betraktninger, betviler Overvåkningsorganet at de meldte støttetiltakene er forenlige med EØS-avtalens virkemåte. Overvåkningsorganet må derfor og i samsvar med avsnitt 5.2 i retningslinjene for statsstøtte (sitert i avsnitt II nr. 2), innlede behandlingen fastsatt i overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 artikkel 1 nr. 2. Vedtaket om å innlede behandling er ikke avgjørende for det endelige vedtaket, som likevel kan konkludere med at støtten er forenlig med EØS-avtalens virkemåte.

PÅ DENNE BAKGRUNN HAR EFTAS OVERVÅKNINGSORGAN GJORT DETTE VEDTAK:

1. Behandlingen fastsatt i overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 artikkel 1 nr. 2 innledes med hensyn til den meldte overgangsperioden for den geografisk differensierte arbeidsgiveravgiften i sone 3 og 4 og den meldte nye ordningen for direkte transportstøtte.
2. Den norske regjering anmodes, i henhold til avsnitt 5.3.1 nr. 1 i kapittel 5 i Overvåkningsorganets retningslinjer for statsstøtte, om å oversende sine merknader til innledningen av formell behandling innen to måneder etter at den mottok underretning om dette vedtak.
3. Den norske regjering anmodes om å oversende alle opplysninger som gjør det mulig for Overvåkningsorganet å undersøke om de aktuelle tiltak er forenlige med EØS-avtalen, innen to måneder etter at den mottok underretning om dette vedtak.
4. De øvrige EFTA-stater, EF-medlemsstatene og interesserte parter skal underrettes når dette vedtak offentliggjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til Den europeiske unions tidende, der de skal anmodes om å oversende sine merknader innen en måned etter at dette ble offentliggjort.
5. Dette vedtak har gyldighet i engelsk språkversjon.

Utferdiget i Brussel, 16. juli 2003

For EFTAs overvåkningsorgan

Einar M. Bull
President

Hannes Hafstein
Medlem av kollegiet

EFTAs overvåkningsorgan anmoder herved EFTA-statene, EU-medlemsstatene og interesserte parter om å oversende sine merknader til de aktuelle tiltakene innen en måned etter at dette ble offentliggjort, til:

EFTA Surveillance Authority
74, rue de Trèves
B-1040 Brussel

Merknadene vil bli oversendt den norske regjering. En part som framsetter merknader, kan skriftlig anmode om at hans identitet ikke gjøres kjent. Anmodningen må grunngis.

REKOMMANDASJON FRA EFTAS OVERVÅKNINGSORGAN

2003/EØS/45/02

av 19. juni 2003

om et samordnet program for offentlig kontroll av næringsmidler i 2003
(vedtak nr. 98/03/COL)

EFTAS OVERVÅKNINGSORGAN –

som henviser til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, særlig artikkel 109 og protokoll 1,

som henviser til avtalen mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol, særlig artikkel 5 nr. 2 bokstav b) og protokoll 1,

som henviser til rettsakten omhandlet i EØS-avtalens vedlegg II kapittel XII nr. 50 (*rådsdirektiv 89/397/EØF av 14. juni 1989 om offentlig kontroll av næringsmidler*)⁽¹⁾, tilpasset EØS-avtalen ved avtalens protokoll 1, særlig direktivets artikkel 14 nr. 3,

som har holdt samråd med EFTAs næringsmiddelkomité som bistår EFTAs overvåkningsorgan, og

som tar følgende i betraktning:

- 1) For at Det europeiske økonomiske samarbeidsområde skal virke tilfredsstillende, kreves det samordnede programmer for kontroll av næringsmidler på EØS-plan med sikte på å forbedre den offentlige kontroll som utføres av EØS-statene.
- 2) I programmene legges det vekt på overholdelse av det gjeldende regelverk for næringsmidler etter EØS-avtalen, vern av folkehelsen, forbrukerinteresser og god handelsskikk.
- 3) I henhold til artikkel 3 i rådsdirektiv 93/99/EØF av 29. oktober 1993 om tilleggstiltak i forbindelse med offentlig kontroll av næringsmidler⁽²⁾, skal laboratoriene nevnt i artikkel 7 i direktiv 89/397 oppfylle kriteriene i europeisk standard EN 45000, nå erstattet av EN ISO 17025:2000.
- 4) Samtidig gjennomføring av nasjonale programmer og samordnede programmer kan gi opplysninger og erfaringer som den framtidige kontrollvirksomhet kan baseres på.
- 5) I kommisjonsrekommendasjon 2003/10/EF av 10. januar 2003 om et samordnet program for offentlig kontroll av næringsmidler for 2003⁽³⁾, inneholder det foreslåtte kontrollprogrammet for merking av olivenolje henvisninger til fire av Fellesskapets forordninger som ikke er innlemmet i EØS-avtalen. Da en henvisning til disse forordningene kan støtte den offentlige kontrollen med at olje produkter er riktig merket, inneholder EFTAs

overvåkningsorgans rekommendasjon til EFTA-statene også henvisninger til disse forordningene.

- 6) De foreslåtte kontrollprogrammene for sikkerhet med hensyn til fiskevarer bygger på rettsakter nevnt i kapittel I i vedlegg I til EØS-avtalen. Liechtenstein er unntatt fra bestemmelsene i kapittel I, og den delen av rekommendasjonen som omhandler dette, er derfor ikke rettet til Liechtenstein –

RETTER DENNE REKOMMANDASJON TIL EFTA-STATENE:

1. I 2003 bør det utføres inspeksjoner og kontroller, herunder om nødvendig prøvetaking fulgt av laboratorieanalyse av prøvene, med sikte på å:
 - kontrollere at olivenolje er tydelig og korrekt merket i henhold til EØS-regelverket,
 - vurdere sikkerheten med hensyn til visse fiskeprodukter (bakteriologisk sikkerhet for kokte krepsdyr og bløtdyr og histaminnivå i fiskearter av familiene *Scombridae*, *Clupeidae*, *Engraulidae* og *Coryphaenidae*).
2. Selv om det i denne rekommendasjon ikke er fastsatt hvor ofte slik prøvetaking og/eller kontroll skal finne sted, må det sikres at det skjer tilstrekkelig ofte til å gi en oversikt over det aktuelle området.
3. For å gjøre det lettere å sammenligne resultatene, bør opplysningene det anmodes om framlegges i det format som er fastlagt i registreringsskjemaene i vedleggene til denne rekommendasjon. Opplysningene sendes til EFTAs overvåkningsorgan innen 1. mai 2004 sammen med et forklarende notat.
4. Næringsmidler som legges fram for analyse etter dette program, skal oversendes til laboratorier som oppfyller kravene i artikkel 3 i direktiv 93/99. Dersom det ikke finnes slike laboratorier i EFTA-statene med tanke på visse analyser som omfattes av denne rekommendasjon, kan statene også utpeke egne laboratorier som har kompetanse og mulighet til å foreta analysene.

OMFANG OG METODER

A. Merking av olivenolje

1. Programmets omfang

I 2001 ble det avdekket et kontamineringsproblem med polyaromatiske hydrokarboner (PAH, f.eks.

⁽¹⁾ EFT L 186 av 30.6.1989, s. 23.

⁽²⁾ EFT L 290 av 24.11.1993, s. 14.

⁽³⁾ EFT L 7 av 11.1.2003, s. 76.

benzo(a)pyren), som ble identifisert i lavkvalitetsoljen kjent som olje fra olivenpressrester. EØS-statene oppdaget under sin granskning et problem med merkingen av for ulike typer olivenoljer, med sammenblanding av olje fra olivenpressrester, olivenolje og jomfruolje av oliven. Dette gjorde det vanskelig å håndtere PAH-problemet. Uriktig eller villedende produktmerking ble konstatert med hensyn til kvaliteten på oljen som ble solgt. Videre ble det konstatert en mulig ulovlig sammenblanding av oljer av lav kvalitet og oljer av høy kvalitet. Dette villeder ikke bare forbrukerne, men utgjør også en fare for folkehelsen ved at det brukes lavkvalitetsolje med for høyt PAH-innhold.

Formålet med denne delen av programmet er å kontrollere at oljeprodukter fra oliven blir riktig merket, og å sikre at det ikke forekommer ulovlig blanding og bruk av lavkvalitetsolje med for høyt PAH-nivå som kan utgjøre en helsefare for forbrukerne. Dette vil gjøre det lettere å håndtere risikoen ved bruk av olje med for høyt PAH-innhold, og bidra til at forbrukerne ikke villedes.

2. Prøvetaking og analysemetode

EFTA-statenes vedkommende myndigheter bør utføre kontroll og, der det er mulig, ta prøver på produksjonsnivå før produktene markedsføres, på detaljstnivå for å dekke produkter som selges direkte til forbruker, og på hensiktsmessige nivåer som engrosnivå for å dekke produkter til serveringsformål. Formålet med kontrollen er å påse at olivenolje er korrekt merket med hensyn til kvaliteten(e) på oljen i produktet, med henvisning til europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/13/EF av 20. mars 2000 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om merking og presentasjon av samt reklamer for næringsmidler⁽⁴⁾, rådsforordning nr. 136/66/EØF av 22. september 1966 om opprettelsen av en fellesmarkedsordning for fettstoffer⁽⁵⁾ og rådsforordning (EF) nr. 1019/2002 av 13. juni 2002 om standarder for markedsføring av olivenolje⁽⁶⁾. Forordning 136/66/EF og 1019/2002/EF er ikke innlemmet i EØS-avtalen.

Det bør tas prøver av produktene, og disse bør analyseres for bestemmelse av oljebestanddelene med henblikk på kommisjonsforordning (EØF) nr. 2568/91⁽⁷⁾ og kommisjonsforordning (EF) nr. 796/2002⁽⁸⁾. Disse to forordningene er ikke innlemmet i EØS-avtalen.

Det overlates til EFTA-statenes vedkommende myndigheter å avgjøre prøvetakingens omfang.

Resultatene av kontrollen bør føres opp i registrerings-skjemaet i vedlegg I til denne rekommendasjon.

B. Sikkerhet for fiskeprodukter: bakteriologisk sikkerhet for kokte krepsdyr og bløtdyr

1. Programmets omfang

Den mikrobiologiske kvaliteten på kokte krepsdyr og bløtdyr er ofte dårlig. Disse produktene er vanligvis i stand til å støtte vekst av et bredt spekter mikroorganismer. I tillegg gjør visse trekk ved produksjonen, som koking ombord på fiskefartøyer, kjøling i sjøvann, intensiv håndtering og lang transport, at de er utsatt for uønsket mikrobiologisk smitte og vekst av mikroorganismer.

I kommisjonsvedtak 93/51/EØF⁽⁹⁾ er det fastsatt enkelte mikrobiologiske kriterier for slike produkter. Disse kriteriene omfatter sluttproduktkriterier for *Staphylococcus aureus* og *Salmonella* såvel som prosesskriterier for *Escherichia coli*, termotolerante koliforme bakterier og aerobe mesofile bakterier. Nylig er det rettet særlig oppmerksomhet mot faren for menneskers helse knyttet til funn av sykdomsframkallende *Vibrio parahaemolyticus* i denne typen produkter. Imidlertid foreligger det i dag ikke tilstrekkelig vitenskapelig materiale for å nedfelle et kriterium i Fellesskapets regelverk for denne kombinasjonen av råvarer og sykdomsframkallende organismer.

Formålet med denne delen av programmet er å vurdere den mikrobiologiske sikkerhet for kokte krepsdyr og bløtdyr, for å oppnå et høyt nivå for forbrukervern og å innhente opplysninger om prevalens for sykdomsframkallende mikroorganismer og indikator-mikroorganismer i disse produktene.

2. Prøvetaking og analysemetode

Kontrollen bør omfatte kokte krepsdyr og bløtdyr før markedsføring, på produksjonsnivå og produkter som allerede markedsføres. EFTA-statenes vedkommende myndigheter bør ta representative prøver av disse produktene, både på produksjonsnivå og på detaljstnivå, for å undersøke om de inneholder *Salmonella*, foreta telling av *Staphylococcus aureus* og *Escherichia coli*, og finne samlet *Vibrio parahaemolyticus*-tall. Prøvene bør veie minst hundre gram hver, de bør håndteres hygienisk, og legges i kjølte beholdere og umiddelbart sendes til laboratoriet for analyse.

Det overlates til EFTA-statenes vedkommende myndigheter å avgjøre prøvetakingens omfang.

Laboratoriene kan selve velge hvilke metoder de vil benytte, forutsatt at deres ytelsesnivå står i forhold til målsetningene. Det anbefales imidlertid å benytte den siste versjon av standard ISO 6579 for påvisning av *Salmonella*, den siste versjon av standard EN/ISO 6888-1,2 for *Staphylococcus aureus*, den siste versjon

⁽⁴⁾ EFT L 109 av 6.5.2000, s. 29.

⁽⁵⁾ EFT P 172 av 30.9.1966, s. 3025.

⁽⁶⁾ EFT L 155 av 14.6.2002, s. 27.

⁽⁷⁾ EFT L 248 av 5.9.1991, s. 174.

⁽⁸⁾ EFT L 128 av 15.5.2002, s. 8.

⁽⁹⁾ EFT L 13 av 21.1.1993, s. 11.

av standard ISO 16649-1,2,3 for *Escherichia coli* og den siste versjonen av standard ISO 8914 med MPN-teknikk⁽¹⁰⁾ for påvisning av *Vibrio parahaemolyticus*. Det kan også benyttes likeverdige tilleggsmetoder som er godkjent av vedkommende myndigheter.

Resultatene av kontrollen bør føres opp i registreringskjemaet i vedlegg II til denne rekommandasjon.

C. Sikkerhet for fiskeprodukter: histaminnivå hos enkelte fiskearter

1. Programmets omfang

Inntak av fiskeprodukter med høyt histaminnivå kan forårsake sykdom hos forbrukerne. Histamin og andre aminer dannes ved vekst av visse bakterier som følge av for gamle varer/for høy temperatur og uhygienisk håndtering under høsting, lagring, bearbeiding og distribusjon av fiskeprodukter. Fisk av familiene *Scombridae*, *Clupeidae*, *Engraulidae* og *Coryphaenidae*, som omfatter tunfisk, sardiner, makrell, sjørret osv, er de typer som oftest er involvert i matforgiftning på grunn av deres høye innhold av aminosyren histidin, som anses som utgangspunkt for danning av histamin. Rådsdirektiv 91/493/EØF av 22. juli 1991 om fastsettelse av helsekrav ved produksjon og omsetning av fiskeriprodukter⁽¹¹⁾, fastsetter sikkerhetskrav med hensyn til tillatte mengder av histamin, prøvetaking og analysemetoder.

Formålet med denne delen av programmet er å kontrollere at fiskeproduktet som markedsføres ikke har et histaminnivå som overskrider grensene fastsatt i EØS-regelverket, slik at man sikrer et høyt nivå av forbrukervern.

2. Prøvetaking og analysemetode

EFTA-statenes vedkommende myndigheter bør utføre kontroll på auksjonssteder og engrosmarkeder, i produksjonsanlegg og på detaljnivå, for å kontrollere at fiskeprodukter ikke har et histaminnivå som overskrider grensene fastsatt under. Prøvene bør omfatte fisk av familiene *Scombridae*, *Clupeidae*, *Engraulidae* og *Coryphaenidae*, enten fersk eller fryst, bearbeidet, behandlet eller konservert.

I henhold til direktiv 91/493/EØF skal det tas ni prøver fra hvert parti. Disse skal oppfylle følgende krav:

- gjennomsnittsinholdet skal ikke overskride 100 ppm,
- to prøver kan ha et innhold som overskrider 100 ppm, men som er lavere enn 200 ppm,
- ingen prøver skal ha et innhold som overskrider 200 ppm.

Produkter som har gjennomgått en enzymmodningsbehandling i saltlake kan likevel ha et høyere histaminnivå, som ikke må overskride det dobbelte av verdiene angitt ovenfor.

Undersøkelsene skal foretas med pålitelige metoder som er vitenskapelig anerkjente, slik som høytrykksvæskrokromatografi (HPLC).

Det overlates til EFTA-statenes vedkommende myndigheter å avgjøre prøvetakingens omfang.

Resultatene av kontrollen bør føres opp i registreringskjemaet i vedlegg III til denne rekommandasjon.

Denne rekommandasjon er rettet til Island og Norge samt til Liechtenstein med hensyn til programmet for merking av olivenolje.

Utferdiget i Brussel, 19. juni 2003.

For EFTAs overvåkningsorgan

Bernd Hammermann

Medlem av kollegiet

Niels Fenger

Direktør

⁽¹⁰⁾ Bruk en 3x3 MPN-teknikk med alkalisk peptonvann (ASPW) som dyrkingsmedium som følger: Forbered en første 10⁻¹-løsning av næringsmiddelet, og to fortynninger av denne (henholdsvis 10⁻² og 10⁻³), og fortynn med ASPW. For hver løsning tilsettes 1 ml til hvert av de tre reagensrørene som inneholder 9 ml av ASPW i enkel styrke (single-strength). Prosedyrene for inkubasjon, subkultur og identifisering gjennomføres i henhold til ISO 8914. Et rør som viser en bekreftet forekomst av *V. parahaemolyticus* anses positivt. MPN-tabeller finnes i vedlegg B til ISO 4831. Multiplisering av MPN-indeksen med 10 gir antall *V. parahaemolyticus* per gram.

⁽¹¹⁾ EFT L 268 av 24.9.1991, s. 15.

VEDLEGG II

SIKKERHET FOR FISKEPRODUKTER

MIKROBIOLOGISK SIKKERHET FOR KOKTE KREPSDYR OG BLØTDYR

Medlemsstat: _____

Produksjon Detaljsalg

Sykdomsframkallende bakterier	Produkt-identifisering	Antall prøver	Analyseresultater (1)			Iverksatte tiltak (antall)											
			T	A	U	Ingen	Muntlig advarsel	Skriftlig advarsel	Pålegg om forbedret egenkontroll	Pålegg om tilbake-trekking av produktet	Admini-strativ sanksjon	Rettslige skritt	Annet				
<i>Salmonella spp.</i> n=5 c=0 ikke tilstede i 25 g																	
<i>Staphylococcus aureus</i> n=5 c=2 m=100 cfu/g M=1000 cfu/g																	
<i>Escherichia coli</i> n=5 c=1 m=100 cfu/g M=1000 cfu/g																	
Samlet telling <i>Vibrio parahaemolyticus</i> (2) n=5 c=2 m=10 cfu/g M= 100 cfu/g																	

(1) T= Tilfredsstillende, A = Akseptabelt, U = Utilfredsstillende. Med hensyn til *Staphylococcus aureus*, *Escherichia coli* og *Vibrio parahaemolyticus*, er resultatet tilfredsstillende dersom verdiene som konstateres er < 3 m, akseptabelt dersom kun c-verdiene er mellom 3 m og 10 m (=M) og utilfredsstillende dersom én eller flere av verdiene er > M, eller flere enn c-verdiene er mellom 3m og M.

(2) Målet med undersøkelsen er å innhente opplysninger om nivået av disse bakteriene i kokte krepsdyr og bløtdyr i EØS, og det anbefalte kriteriet er en indikator for hygienivået ved produksjon og håndtering. Kriteriet bør bare anses som veiledende.

REKOMMANDASJON FRA EFTAS OVERVÅKNINGSORGAN

2003/EØS/45/03

av 19. juni 2003

om et samordnet kontrollprogram for 2003 for å sikre overholdelse av maksimumsverdiene for rester av plantevernmidler på eller i korn og visse andre produkter av vegetabilsk opprinnelse (vedtak nr. 97/03/COL)

EFTAS OVERVÅKNINGSORGAN –

som henviser til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, særlig artikkel 109 og protokoll 1,

som henviser til avtalen mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol, særlig artikkel 5 nr. 2 bokstav b) og protokoll 1,

som henviser til rettsakten omhandlet i EØS-avtalens vedlegg II kapittel XII nr. 38 (*rådsdirektiv 86/362/EØF av 24. juli 1986 om fastsettelse av maksimumsverdier for rester av plantevernmidler på og i korn*)⁽¹⁾, endret og tilpasset EØS-avtalen ved avtalens protokoll 1, særlig direktivets artikkel 7 nr. 2 bokstav b),

som henviser til rettsakten omhandlet i EØS-avtalens vedlegg II kapittel XII nr. 54 (*rådsdirektiv 90/642/EØF av 27. november 1990 om fastsettelse av maksimumsverdier for rester av plantevernmidler på eller i visse produkter av vegetabilsk opprinnelse, herunder frukt og grønnsaker*)⁽²⁾, endret og tilpasset EØS-avtalen ved avtalens protokoll 1, særlig direktivets artikkel 4 nr. 2 bokstav b),

som har holdt samråd med EFTAs næringsmiddelkomité som bistår EFTAs overvåkningsorgan, og

som tar følgende i betraktning:

- 1) I henhold til artikkel 7 nr. 2 bokstav b) i direktiv 86/362/EØF og artikkel 4 nr. 2 bokstav b) i direktiv 90/642/EØF skal EFTAs overvåkningsorgan innen 31. desember hvert år framlegge for EFTAs næringsmiddelkomité, som bistår EFTAs overvåkningsorgan, en rekommendasjon om et samordnet kontrollprogram for å sikre overholdelse av maksimumsverdiene for rester av plantevernmidler fastsatt i vedlegg II til nevnte direktiver. I henhold til artikkel 1 nr. 1 i kommisjonsforordning (EF) nr. 645/2000⁽³⁾ kan det utarbeides slike rekommendasjoner for perioder på mellom ett og fem år.
- 2) EFTAs overvåkningsorgan bør gradvis arbeide mot et system som gjør det mulig å vurdere faktisk eksponering for plantevernmidler gjennom kostholdet i samsvar med artikkel 7 nr. 3 annet ledd i direktiv 86/362/EØF og artikkel 4 nr. 3 annet ledd i direktiv 90/642/EØF. For å gjøre det lettere å undersøke om en slik vurdering er praktisk mulig, bør det framskaffes data om kontroll av rester av plantevernmidler i en rekke næringsmidler som utgjør viktige bestanddeler av europeisk kosthold. Det er fastslått at rundt 20-30 næringsmidler utgjør den viktigste

bestanddelen i europeisk kosthold. Med de ressurser som foreligger på nasjonalt plan til kontroll av rester av plantevernmidler, kan EFTA-statene bare analysere prøver av åtte produkter hvert år som et ledd i et samordnet kontrollprogram. Bruken av plantevernmidler endrer seg i løpet av en treårsperiode. Hvert plantevernmiddel bør derfor generelt kontrolleres i 20-30 næringsmidler i en serie treårige sykluser.

- 3) Restverdier av plantevernmidlene acefat, benomylgruppen, klorpyrifos, iprodion, metamidofos, diazinon, metalaksyl, metidation, tiabendazol, triazofos, klorpyrifosmetyl, deltametrin, endosulfan, imazalil, kresoksimmetyl, lambdasyhalotrin, maneb-gruppen, mekarbam, permetrin, pirimifosmetyl, vinklozolin, azinfosmetyl, captan, klortalonil, diklofluamid, dicofol, dimetoat, folpet, malation, ometoat, oksydemetonmetyl, forat, procymidon, propyzamid, azoxystrobin, aldikarb, brompropylat, cypermetrin, metiokarb, metomyl, paration og tolylfluamid bør kontrolleres i 2003. Dette vil gjøre det mulig å bruke disse opplysningene for å vurdere faktisk eksponering gjennom kostholdet, ettersom disse forbindelsene har vært kontrollert siden 2001.
- 4) Det kreves en systematisk statistisk metode for å fastsette det antall prøver som skal tas i forbindelse med det enkelte samordnede kontrolltiltak. En slik metode er fastsatt av Codex Alimentarius-kommisjonen⁽⁴⁾. På grunnlag av en binomial sannsynlighetsfordeling er det beregnet at undersøkelse av et samlet antall på 459 prøver gir 99 % sannsynlighet for å påvise én prøve som inneholder rester av plantevernmidler over bestemmelsesgrensen (LOD), dersom 1 % av produktene av vegetabilsk opprinnelse inneholder restmengder over LOD. Det bør derfor tas minst 459 prøver fordelt på hele Det europeiske økonomiske samarbeidsområde. For EFTA-statene anbefales det å ta minst tolv prøver per produkt og per år i forhold til befolkningens størrelse og antallet forbrukere.
- 5) Et forslag til retningslinjer for kvalitetskontroll ved analyse av rester av plantevernmidler er offentliggjort av Kommisjonen⁽⁵⁾. De foreslåtte retningslinjene bør så langt mulig gjennomføres av analyselaboratoriene i EFTA-statene, og revideres løpende i lys av de erfaringer som gjøres innenfor rammen av kontrollprogrammene.
- 6) I henhold til artikkel 4 nr. 2 bokstav a) i direktiv 90/642/EØF og artikkel 7 nr. 2 bokstav a) i direktiv

⁽¹⁾ EFT L 221 av 7.8.1986, s. 37.

⁽²⁾ EFT L 350 av 14.12.1990, s. 71.

⁽³⁾ EFT L 78 av 29.3.2000, s. 7.

⁽⁴⁾ Codex Alimentarius, Pesticide Residues in Foodstuffs (Rester av plantevernmidler i næringsmidler), Roma 1994, ISBN 92-5-203271-1, bind 2, s. 372.

⁽⁵⁾ Dok.nr. SANCO/3103/2000 (http://europa.eu.int/comm/food/fs/ph_ps/pest/index_en.htm).

86/362/EØF skal EFTA-statene angi hvilke kriterier de har lagt til grunn for utarbeidelsen av sine nasjonale kontrollprogrammer når de sender EFTAs overvåkningsorgan opplysninger om gjennomføringen av programmene for det påfølgende år. Opplysningene bør omfatte de kriterier som er lagt til grunn for fastsettelsen av hvor mange prøver som skal tas og hvilke analyser som skal utføres, samt de rapporteringsnivåer som anvendes og på hvilket grunnlag de er fastsatt. Videre bør det gis nærmere opplysninger om akkrediteringen av de laboratorier som utfører analysene, i samsvar med rådsdirektiv 93/99/EØF av 29. oktober 1993 om tilleggstiltak i forbindelse med offentlig kontroll av næringsmidler⁽⁶⁾.

- 7) Opplysninger om resultatene av kontrollprogrammene er særlig egnet til elektronisk behandling, lagring og overføring. Det er utarbeidet formater for innsending av data på diskett fra EUs medlemsstater til Kommissjonen. De samme formater kan benyttes av EFTA-statene, som dermed bør kunne sende sine rapporter til EFTAs overvåkningsorgan i standardformat. Det bør utarbeides retningslinjer for videreutvikling av dette standardformatet for å gjøre det mest mulig effektivt –

RETTER DENNE REKOMMANDASJON TIL EFTA-STATENE:

1. EFTA-statene bør ta prøver av og analysere kombinasjonene av produkter/rester av plantevernmidler som er oppført i vedlegget til denne rekommendasjon. Det bør tas minst tolv prøver av hvert produkt, idet det eventuelt tas hensyn til den andel EFTA-staten selv, EØS og tredjestater har av det nasjonale marked. I tillegg bør de særlig undersøke kombinasjonen av nitrofen og hvete, med samme prøvetakingsfrekvens.

For plantevernmidler som kan representere en akutt risiko, slik som OP-estere, endosulfan og N-metylkarbamater, skal det for 10 prøver av produktene druer, paprika og agurk foretas en enkeltanalyse av de enkelte bestanddeler i laboratorieprøven dersom det oppdages slike plantevernmidler. Det skal tas to prøver av et passende antall bestanddeler, helst fra produkter fra én og samme produsent. Dersom den første laboratorieprøven inneholder en påvisbar mengde av plantevernmiddelet, skal bestanddelene i den andre prøven analyseres for seg.

Denne rekommendasjon er rettet til Island, Liechtenstein og Norge.

Utferdiget i Brussel, 19. juni 2003.

For EFTAs overvåkningsorgan

Bernd Hammermann
Medlem av kollegiet

Niels Fenger
Direktør

2. EFTA-statene bør innen 31. august 2004 innberette resultatene fra den del av den særskilte kontrollen som er fastsatt for 2003 i vedlegget, herunder opplysninger om de analysemetoder som er benyttet og de rapporteringsnivåer som er oppnådd, i samsvar med de rutiner for kvalitetskontroll som er fastsatt i retningslinjene for kvalitetskontroll ved analyse av rester av plantevernmidler.

Rapporten bør legges fram i det oppsett, herunder det elektroniske format, som er fastsatt i vedlegg II og III til EFTAs overvåkningsorgans rekommandasjon om et samordnet kontrollprogram for 1999⁽⁷⁾.

3. EFTA-statene bør innen 31. august 2003 sende EFTAs overvåkningsorgan og de øvrige EFTA-stater i EØS alle opplysninger fastsatt i artikkel 7 nr. 3 i direktiv 86/362/EØF og artikkel 4 nr. 3 i direktiv 90/642/EØF med hensyn til kontrollen som ble utført i 2002 for å sikre, som et minimum ved stikkprøvekontroll, at maksimumsverdiene for rester av plantevernmidler blir overholdt. Dette omfatter:

- resultatene fra de nasjonale programmer for plantevernmidler oppført i vedlegg II til direktiv 86/362/EØF og 90/642/EØF i forhold til harmoniserte maksimumsnivåer, og dersom det ennå ikke er fastsatt slike nivåer på fellesskapsplan, i forhold til gjeldende nasjonale maksimumsnivåer,
- opplysninger om rutinene for kvalitetskontroll ved deres laboratorier, særlig når det gjelder punkter i retningslinjene for kvalitetskontroll ved analyse av rester av plantevernmidler som de ikke har kunnet anvende eller som de har hatt vanskeligheter med å anvende,
- opplysninger om akkreditering i samsvar med bestemmelsene i artikkel 3 i direktiv 93/99/EØF for de laboratorier som utfører analysene (herunder akkrediteringstype, akkrediteringsorgan og en kopi av akkrediteringsbeviset),
- opplysninger om den egnethetsprøving og de interkalibreringsforsøk laboratoriene har deltatt i.

4. EFTA-statene bør innen 30. september 2003 sende EFTAs overvåkningsorgan sine forslag til nasjonale programmer for kontroll av maksimumsverdier for rester av plantevernmidler fastsatt i direktiv 90/642/EØF og 86/362/EØF for året 2004.

⁽⁶⁾ EFT L 290 av 24.11.1993, s. 14.

⁽⁷⁾ EFT L 74 av 23.3.2000, vedlegg II (Rutiner for kvalitetskontroll), s. 25, og vedlegg III (Arbeidsdokument/rapportformat), s. 38.

VEDLEGG

Kombinasjoner av plantevernmidler/produkter som skal inngå i den særskilte kontrollen fastsatt i nr. 1 i denne rekommendasjon

Rester av plantevernmidler som det skal analyseres for	År		
	2003	2004(*)	2005(*)
Acefat	(b)	(c)	(a)
Aldikarb	(b)	(c)	(a)
Azinfosmetyl	(b)	(c)	(a)
Azoxystrobin	(b)	(c)	(a)
Benomyl-gruppen	(b)	(c)	(a)
Brompropylat	(b)	(c)	(a)
Captan	(b)	(c)	(a)
Cypermethrin	(b)	(c)	(a)
Deltamethrin	(b)	(c)	(a)
Diazinon	(b)	(c)	(a)
Dicofol	(b)	(c)	(a)
Diklofluanid	(b)	(c)	(a)
Dimetoat	(b)	(c)	(a)
Endosulfan	(b)	(c)	(a)
Folpet	(b)	(c)	(a)
Forat	(b)	(c)	(a)
Imazalil	(b)	(c)	(a)
Iprodion	(b)	(c)	(a)
Klorpyrifos	(b)	(c)	(a)
Klorpyrifosmetyl	(b)	(c)	(a)
Klortalonil	(b)	(c)	(a)
Kresoximmetyl	(b)	(c)	(a)
Lambdasyhalotrin	(b)	(c)	(a)
Malation	(b)	(c)	(a)
Maneb-gruppen	(b)	(c)	(a)
Mekarbam	(b)	(c)	(a)
Metalaksyl	(b)	(c)	(a)
Metamidofos	(b)	(c)	(a)
Metidation	(b)	(c)	(a)
Metiokarb	(b)	(c)	(a)
Metomyl	(b)	(c)	(a)
Oksydemetonmetyl	(b)	(c)	(a)
Ometoat	(b)	(c)	(a)
Paration	(b)	(c)	(a)
Permethrin	(b)	(c)	(a)
Pirimifosmetyl	(b)	(c)	(a)
Procymidon	(b)	(c)	(a)
Propyzamid	(b)	(c)	(a)
Tiabendazol	(b)	(c)	(a)
Tolyfluanid	(b)	(c)	(a)
Triazofos	(b)	(c)	(a)
Vinklozolin	(b)	(c)	(a)

(a) Pærer, bananer, bønner (ferske eller fryste), poteter, gulrøtter, appelsiner/mandariner, fersken/nectariner, spinat (fersk eller fryst).

(b) Blomkål, paprika, hvete, auberginer, ris, druer, agurk, erter (ferske/fryste, uten belg).

(c) Epler, tomater, salat, jordbær, purre, appelsinjus, hodekål, havre/rug.

(*) Veiledende for 2004 og 2005, med forbehold for de programmer som vil bli anbefalt for disse årene.

EF-ORGANER

KOMMISJONEN

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.3191 – Philip Morris/Papastratos)

2003/EØS/45/04

1. Kommisjonen mottok 2. september 2003 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EØF) nr. 4064/89⁽¹⁾, sist endret ved forordning (EF) nr. 1310/97⁽²⁾, om en planlagt foretakssammenslutning der foretaket Philip Morris Holland BV ("PM", Holland), som tilhører Philip Morris International Inc. ("Philip Morris", Sveits), tilknyttet Altria Group, Inc. ("Altria", USA), ved kjøp av aksjer overtar kontroll som definert i rådsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over hele det greske foretaket Papastratos Cigarette Manufacturing SA ("Papastratos").
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
 - PM: datterforetak av Philip Morris,
 - Philip Morris: produksjon og salg av sigaretter,
 - Altria: foretak som eier Kraft Foods, Philip Morris International, Philip Morris USA og Philip Morris Capital Corporation,
 - Papastratos: produksjon og distribusjon av sigaretter, hovedsakelig i Hellas og Romania.
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for rådsforordning (EØF) nr. 4064/89. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt.
4. Kommisjonen innbyr interesserte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 212 av 6.9.2003. Merknadene sendes til Kommisjonen per faks (faksnr. +32 22 96 43 01 eller 22 96 72 44) eller med post, med referanse COMP/M. 3191 – Philip Morris/Papastratos, til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

(¹) EFT L 395 av 30.12.1989, s. 1, rettet ved EFT L 257 av 21.9.1990, s. 13.

(²) EFT L 180 av 9.7.1997, s. 1, rettet ved EFT L 40 av 13.2.1998, s. 17.

**Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.3241 – Arla/Nordzucker/JV)**

2003/EØS/45/05

Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte

1. Kommisjonen mottok 1. september 2003 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EØF) nr. 4064/89⁽¹⁾, sist endret ved forordning (EF) nr. 1310/97⁽²⁾, om en planlagt foretakssammenslutning der det danske foretaket Arla Foods Ingredients amba ("AFI"), som tilhører den danske Arla Foods amba-gruppen ("Arla"), og det tyske foretaket Nordzucker AG ("Nordzucker") overtar felles kontroll som definert i rådsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over det tyske foretaket Sweetgredients GmbH & Co. KG ("Sweetgredients") som i dag er heleid av Nordzucker, ved kjøp av aksjer og andre midler, og dermed oppretter et fellesforetak.
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
 - Arla: levering av meieriprodukter over hele verden,
 - AFI: produksjon og levering av hveteproteinkonsentrat, melkepulver, ostepulver, laktose og melkeproteiner,
 - Nordzucker: produksjon og levering av sukker og søtstoffer,
 - Sweetgredients: produksjon og levering av et nytt, innovativt søtstoff, D-tagatose, som lages av biprodukter fra osteproduksjon.
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for rådsforordning (EØF) nr. 4064/89. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt. Det gjøres oppmerksom på at denne saken kan bli behandlet etter framgangsmåten fastsatt i kommisjonskunngjøringen om forenklet framgangsmåte for behandling av visse foretakssammenslutninger etter rådsforordning (EØF) nr. 4064/89⁽³⁾.
4. Kommisjonen innbyr interesserte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 214 av 9.9.2003. Merknadene sendes til Kommisjonen per faks (faksnr. +32 22 96 43 01 eller 22 96 72 44) eller med post, med referanse COMP/M. 3241 – Arla/Nordzucker/JV, til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ EFT L 395 av 30.12.1989, s. 1, rettet ved EFT L 257 av 21.9.1990, s. 13.

⁽²⁾ EFT L 180 av 9.7.1997, s. 1, rettet ved EFT L 40 av 13.2.1998, s. 17.

⁽³⁾ EFT C 217 av 29.7.2000, s. 32.

**Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.3269 – Phoenix/Tamro)**

2003/EØS/45/06

Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte

1. Kommisjonen mottok 29. august 2003 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EØF) nr. 4064/89⁽¹⁾, sist endret ved forordning (EF) nr. 1310/97⁽²⁾, om en planlagt foretakssammenslutning der det tyske foretaket Phoenix International Beteiligungs GmbH, som tilhører Phoenix-gruppen, ved kjøp av aksjer overtar kontroll som definert i rådsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over hele det finske foretaket Tamro Oyi.
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
 - Phoenix: engrossalg av legemidler og tilknyttede tjenester,
 - Tamro: engrossalg av legemidler og tilknyttede tjenester i Nord-Europa.
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for rådsforordning (EØF) nr. 4064/89. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt. Det gjøres oppmerksom på at denne saken kan bli behandlet etter framgangsmåten fastsatt i kommisjonskunngjøringen om forenklet framgangsmåte for behandling av visse foretakssammenslutninger etter rådsforordning (EØF) nr. 4064/89⁽³⁾.
4. Kommisjonen innbyr interesserte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 214 av 9.9.2003. Merknadene sendes til Kommisjonen per faks (faksnr. +32 22 96 43 01 eller 22 96 72 44) eller med post, med referanse COMP/M. 3269 – Phoenix/Tamro, til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ EFT L 395 av 30.12.1989, s. 1, rettet ved EFT L 257 av 21.9.1990, s. 13.

⁽²⁾ EFT L 180 av 9.7.1997, s. 1, rettet ved EFT L 40 av 13.2.1998, s. 17.

⁽³⁾ EFT C 217 av 29.7.2000, s. 32.

Godkjenning av statsstøtte i henhold til EF-traktatens artikkel 87 og 88**2003/EØS/45/07**

Saker der Kommisjonen ikke gjør innsigelse

Kommisjonen har godkjent fransk støtte til forvaltning av vann, statsstøttenr. N 493/02, se EUT C 120 av 22.5.2003.

Kommisjonen har godkjent fransk støtte for å hindre vannforurensning, statsstøttenr. N 497/02, se EUT C 120 av 22.5.2003.

Kommisjonen har godkjent svensk støtte til produksjon av elektrisitet fra fornybare energikilder, statsstøttenr. N 789/02, se EUT C 120 av 22.5.2003.

Kommisjonen har godkjent dansk støtte til fremme av overføring og kommersiell bruk av ny dansk og internasjonal F&U, statsstøttenr. N 76/02, se EUT C 120 av 22.5.2003.

Kommisjonen har godkjent en støtteordning i Det forente kongerike for økt eksport og reklame og for den regionale næringsmiddelsektoren, statsstøttenr. N 658/02, se EUT C 126 av 28.5.2003.

Kommisjonen har godkjent tyske retningslinjer for tildeling av støtte til dekning av skade forårsaket av uvanlige værforhold i Rheinland-Pfalz, statsstøttenr. N 116/B/02, se EUT C 127 av 29.5.2003.

Kommisjonen har godkjent tysk støtte til Solar World AG, statsstøttenr. N 712/02, se EUT C 127 av 29.5.2003.

Kommisjonen har godkjent støtte fra Det forente kongerike i form av et tilskudd til felles F&U, statsstøttenr. N 761/02, se EUT C 127 av 29.5.2003.

Kommisjonen har godkjent fransk avgiftsstøtte for å fremme investeringer på Korsika, statsstøttenr. N 9/03, se EUT C 129 av 29.5.2003.

Kommisjonen har godkjent en forlengelse av en fransk midlertidig støtteordning for foretak i regionen Tarn som er rammet av uvær og oljesøl, statsstøttenr. NN 86/02, se EUT C 127 av 29.5.2003.

Kommisjonen har godkjent den østerrikske støtteordningen "Risikokapitalordning for delstaten Steiermark", statsstøttenr. N 403/02, se EUT C 138 av 13.6.2003.

Kommisjonen har godkjent en italiensk støtteordning for å stimulere SMB til å foreta investeringer med tanke på miljøvern og energisparing, statsstøttenr. N 102/02, se EUT C 143 av 19.6.2003.

Kommisjonen har godkjent den franske støtteordningen ADEME på transportområdet, statsstøttenr. N 353/01, se EUT C 143 av 19.6.2003.

Kommisjonen har godkjent fransk støtte for allmenne studier i vannforvaltning og tiltak for å hindre vannforurensning, statsstøttenr. N 492/02, se EUT C 143 av 19.6.2003.

Kommisjonen har godkjent tysk hjelpstøtte til BBP Service GmbH, statsstøttenr. N 703/B/02, se EUT C 143 av 19.6.2003.

Kommisjonen har godkjent en irsk regional støtteordning til turismesektoren, statsstøttenr. NN 118/2000, se EUT C 143 av 19.6.2003.

Kommisjonen har godkjent spansk støtte til gass- og elektrisitetsnett, statsstøttenr. NN 112/02, se EUT C 145 av 21.6.2003.

Kommisjonen har godkjent en italiensk støtteordning for å fremme utvikling av industri- og håndtverksbedrifter, statsstøttenr. N 248/02, se EUT C 145 av 21.6.2003.

Kommisjonen har godkjent en italiensk ordning for støtte til sicilianske publiseringsforetak, statsstøttenr. N 268/02, se EUT C 145 av 21.6.2003.

Kommisjonen har godkjent en tysk støtteordning til impulsprogram for delstaten Brandenburg, statsstøttenr. N 535/02, se EUT C 145 av 21.6.2003.

Kommisjonen har godkjent et østerriksk støttetiltak angående et fond for innskudd av egenkapital i SMB i Brugenland, statsstøttenr. N 677/02, se EUT C 145 av 21.6.2003.

Kommisjonen har godkjent finsk støtte til kraftanlegg, statsstøttenr. N 74/B/02, se EUT C 148 av 25.6.2003.

Kommisjonen har godkjent en gresk støtteordning for "spin-off"-foretak, statsstøttenr. N 412/02, se EUT C 148 av 25.6.2003.

Kommisjonen har godkjent portugisisk støtte i form av tilskudd til bedrifter som ansetter innehavere av etterutdanningskurs, statsstøttenr. N 491/02, se EUT C 148 av 25.6.2003.

Kommisjonen har godkjent gresk støtte til et privat foretak for planlegging, bygging, prøving og drift av rørledningen for drivstoff til fly for Athens nye internasjonale lufthavn, statsstøttenr. N 527/02, se EUT C 148 av 25.6.2003.

Kommisjonen har godkjent en britisk støttordning for F&U til Scottish Executive og Scottish Enterprise, statsstøttenr. N 650/02, se EUT C 148 av 25.6.2003.

Kommisjonen har godkjent spansk støtte til diversifisering av økonomisk virksomhet og fremme av regional utvikling – Aragon, statsstøttenr. N 678/02, se EUT C 148 av 25.6.2003.

Kommisjonen har godkjent en nederlandsk støtteordning for reduksjon av CO₂-utslipp og andre miljømessige formål, statsstøttenr. N 707/02 og N 708/02, se EUT C 108 av 7.5.2003.

Kommisjonen har godkjent en fransk redningsstøtte til SNCM, et foretak i vanskeligheter, statsstøttenr. NN 27/02, se EUT C 148 av 25.6.2003.

Kommisjonen har godkjent irsk støtte for å kompensere irske lisensierte luftfartselskapers tap som følge av at visse deler av luftrommet ble stengt mellom 11. og 14. september 2001, statsstøttenr. N 38/02, se EUT C 148 av 25.6.2003.

Kommisjonen har godkjent en portugisisk støtteordning for frisonen Madeira for tidsrommet 2003-2006, statsstøttenr. N 222/B/02, se EUT C 148 av 25.6.2003.

Kommisjonen har godkjent fransk støtte for å dekke den risiko ved naturkatastrofer det ikke er mulig å forsikre, statsstøttenr. N 61/03, se EUT C 114 av 14.5.2003.

Kommisjonen har godkjent fransk støtte for å kompensere for kostnader påløpt som følge av angrepene 11. september 2001, statsstøttenr. N 309/02, se EUT C 148 av 25.6.2003.

Kommisjonen har godkjent tysk støtte til omstrukturering av det tyske charterselskapet LTU, statsstøttenr. N 428/02, se EUT C 148 av 25.6.2003.

Kommisjonen har godkjent en italiensk inntektsstøtte for arbeidstakere ansatt av transportselskaper som transporterer fiskeprodukter og som har måttet innstille arbeidet i perioder på grunn av biologisk eller teknisk betinget innstilling av fisket, statsstøttenr. NN 148/02, se EUT C 148 av 25.6.2003.

Kommisjonen har godkjent italienske støttetiltak til fiskeindustrien på Sicilia, statsstøttenr. N 263/A/01, se EUT C 148 av 25.6.2003.

Kommisjonen har godkjent en svensk støtteordning til et klimaendringsprogram, statsstøttenr. N 408/02, se EUT C 154 av 2.7.2003.

Kommisjonen har godkjent en støtteordning i Det forente kongerike for fritak for klimaendringsavgift for elektrisitetseksport av høy kvalitet fra kombinert kraft-/varmeproduksjon, statsstøttenr. N 539/02, se EUT C 154 av 2.7.2003.

Kommisjonen har godkjent en tysk støtteordning for delstaten Sachsen-Anhalt for tildeling av egenkapital til omstrukturering av SMB i vanskeligheter, statsstøttenr. N 578/02, se EUT C 154 av 2.7.2003.

Kommisjonen har godkjent tysk støtte til foretaket Adolf Jass Schwarza GmbH, statsstøttenr. N 668/02, se EUT C 154 av 2.7.2003.

Kommisjonen har godkjent det tyske F&U-programmet "Biotechnology Baden-Württemberg", statsstøttenr. N 695/02, se EUT C 154 av 2.7.2003.

Kommisjonen har godkjent den tyske støtteordningen "luftfartsforskningsprogram 2003-2007", statsstøttenr. N 741/02, se EUT C 154 av 2.7.2003.

Kommisjonen har godkjent et tilskudd fra Det forente kongerike til F&U for et enkeltforetak, statsstøttenr. N 760/02, se EUT C 154 av 2.7.2003.

Kommisjonen har godkjent en forlengelse/endring av en tysk ordning for rednings- og omstrukturingsstøtte til SMB i delstaten Sachsen, statsstøttenr. 768/02, se EUT C 154 av 2.7.2003.

Kommisjonen har godkjent en fransk garanti for CDC til CDC IXIS, statsstøttenr. E 50/01, se EUT C 154 av 2.7.2003.

Kommisjonen har godkjent en dansk støtteordning til lånetapsreserver for kredittinstitusjoner, statsstøttenr. N 482/01, se EUT C 154 av 2.7.2003.

Kommisjonen har godkjent en tysk regionalstøtteordning til SMB i Saarland, statsstøttenr. N 115/03, se EUT C 154 av 2.7.2003.

Kommisjonen har godkjent en F&U-støtteordning til Welsh Development Agency, statsstøttenr. N 28/03, se EUT C 154 av 2.7.2003.

Teksten til disse vedtakene i gyldig språkversjon, der alle fortrolige opplysninger er fjernet, foreligger på http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Godkjenning av statsstøtte i henhold til EF-traktatens artikkel 87 og 88**2003/EØS/45/08**

Saker der Kommisjonen ikke gjør innsigelse

Kommisjonen har godkjent en irsk støtteordning for å fremme investeringer i diversifisering av jordbruksinntekter, ment å sikre regelmessig levering av organiske produkter av høy kvalitet, støttenr. N 163/03, se EUT C 173 av 23.7.2003.

Kommisjonen har godkjent spansk støtte til teknisk bistand til bearbeiding og markedsføring for landbruks-, skogbruks- og næringsmiddelprodukter, støttenr. N 90/03, se EUT C 173 av 23.7.2003.

Kommisjonen har godkjent tysk støtte i form av offentlige bankgarantier, støttenr. E 8/02, se EUT C 175 av 24.7.2003.

Kommisjonen har godkjent dansk støtte for å fremme kombinert varme- og strømproduksjon ved hjelp av avfall, naturgass og biogass, støttenr. N 466/02, se EUT C 175, 24.7.2003.

Kommisjonen har godkjent en fransk ordning for støtte til friområder i urbane strøk, støttenr. N 766/02, se EUT C 175 av 24.7.2003.

Kommisjonen har godkjent den franske ordningen for regionalstøtte "Regionalt deltakelsesfond – oversjøiske departementer", støttenr. N 236/02, se EUT C 175 av 24.7.2003.

Kommisjonen har godkjent en østerriksk ordning for støtte til bedre infrastruktur i Tyrol, støttenr. N 774/02, se EUT C 175 av 24.7.2003.

Kommisjonen har godkjent spansk støtte til fiskerisektoren i Andalusia, støttenr. N 50/B/03, se EUT C 182 av 1.8.2003.

Kommisjonen har godkjent en tysk støtteordning til støtte for filmproduksjon i Schleswig-Holstein, støttenr. N 733/03, se EUT C 182 av 1.8.2003.

Kommisjonen har godkjent svensk støtte til effektiv og miljøvennlig energiforsyning, støttenr. N 631/02, se EUT C 182 av 1.8.2003.

Kommisjonen har godkjent en italiensk støtteordning for SMB innen hotellsektoren og landbruksturisme, støttenr. N 518/02, se EUT C 182 av 1.8.2003.

Teksten til disse vedtakene i gyldig språkversjon, der alle fortrolige opplysninger er fjernet, foreligger på http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

**Informasjon meddelt av medlemsstatene om støtte tildelt i henhold til
kommisjonsforordning (EF) nr. 68/2001 av 12. januar 2001 om anvendelse av
EF-traktatens artikkel 87 og 88 på opplæringsstøtte**

2003/EØS/45/09

Kommisjonen har offentliggjort informasjon om støtte XT 11/01 meddelt av Italia (den uavhengige provinsen Bolzano) i form av midler til bedriftsopplæringsprosjekter (se EUT C 175 av 24.7.2003)

Kommisjonen har offentliggjort informasjon om støtte XT 36/02 meddelt av Østerrike (Styria) til kvalifikasjons- og sysselsettingsordningen "Kvalifisert for framtiden" (se EUT C 175 av 24.7.2003)

Kommisjonen har offentliggjort informasjon om støtte XT 70/02 meddelt av Østerrike (Styria) i form av midler til foretaket Böhler Edestahl GmbH & Co. for å dekke investeringskostnadene ved innkjøp av et universelt skjæreredskap for opplæring av lærlinger på lærlingeverkstedet (se EUT C 175 av 24.7.2003)

Kommisjonen har offentliggjort informasjon om støtte XT 71/02 meddelt av Tyskland (Bavaria) til opplæringstiltak for arbeidsledige psykisk syke og psykisk utviklingshemmede personer med tanke på å få dem ut på det vanlige arbeidsmarkedet (se EUT C 175 av 24.7.2003)

Kommisjonen har offentliggjort informasjon om støtte XT 83/02 fra Det forente kongerike (Yorkshire og The Humber) med hensyn til generelle kurs for SMB i løpet av deres første 36 driftsmåneder (se EUT C 175 av 24.7.2003)

Kommisjonen har offentliggjort informasjon om støtte XT 48/02 meddelt av Tyskland (Mecklenburg-Western Pomerania) til stabilisering og vern av arbeidsplasser og bedring av arbeidstakernes fleksibilitet og mobilitet gjennom skreddersydd opplæring tilpasset arbeidsplassens krav (se EUT C 182 av 1.8.2003)

Kommisjonen har offentliggjort informasjon om støtte XT 60/02 meddelt av Det forente kongerike (West Midlands målområde 2) om allmenn opplæring for å styrke enkeltpersoners kompetanse og dermed bedre den generelle økonomiske produktiviteten i området som mottar støtte (se EUT C 182 av 1.8.2003)

**Informasjon meddelt av medlemsstatene om støtte tildelt i henhold til
kommisjonsforordning (EF) nr. 70/2001 av 12. januar 2001 om anvendelse av
EF-traktatens artikkel 87 og 88 på små og mellomstore bedrifter**

2003/EØS/45/10

Kommisjonen har offentliggjort informasjon om støtte XS 106/01 meddelt av Spania (den uavhengige provinsen Galicia) til fremme av teknologibasert jobbskaping (se EUT C 154 av 2.7.2003)

Kommisjonen har offentliggjort informasjon om støtte XS 56/02 meddelt av Det forente kongerike (West Midlands målområde 2) med hensyn til konsulentrådgiving til kreative foretak og offentlige etater for produksjon, deltakelse og presentasjon i kreative media (se EUT C 154 av 2.7.2003)

Kommisjonen har offentliggjort informasjon om støtte XS 64/02 meddelt av Italia (Liguria) i form av tilskudd for å fremme inkludering i samfunnet av personer i vanskeligheter som mottar trygdetjenester samt bedre vanskeligstiltes muligheter på arbeidsmarkedet (se EUT C 154 av 2.7.2003)

Kommisjonen har offentliggjort informasjon om støtte XS 67/02 meddelt av Det forente kongerike (Cornwall) med hensyn til finansiering av SMB involvert i filmproduksjon i Cornwall (se EUT C 154 av 2.7.2003)

Kommisjonen har offentliggjort informasjon om støtte XS 92/02 meddelt av Italia (Liguria) for å forbedre fasilitetene for turister i havneområder (se EUT C 154 av 2.7.2003)

Kommisjonen har offentliggjort informasjon om støtte XS 32/02 meddelt av Italia (Liguria) til investeringer som gjøres av konsortier av SMB til fornying av urbane strøk som lider under miljømessige, økonomiske og sosiale vanskeligheter, men som har en høy konsentrasjon av håndverks- og forretningsvirksomheter (se EUT C 175 av 24.7.2003)

Kommisjonen har offentliggjort informasjon om støtte XS 55/02 meddelt av Tyskland (Wilhelmshaven, Niedersachsen) i form av investeringsstøtte til innkjøp av en mobil kran for å modernisere transporten på verftet Neue Jade Werft GmbH (se EUT C 182 av 1.8.2003)

Kommisjonen har offentliggjort informasjon om støtte XS 58/02 meddelt av Østerrike (Kärnten) til retningslinjer for å fremme små handels- og industribedrifter (se EUT C 182 av 1.8.2003)

Kommisjonen har offentliggjort informasjon om støtte XS 65/02 meddelt av Tyskland (Wilhelmshaven, Niedersachsen) med hensyn til en investeringsstøtte til foretaket Aquarium Wilhelmshaven Bullermeck GmbH (se EUT C 182 av 1.8.2003)

Melding fra Frankrike om endring av forpliktelse til å yte offentlig tjeneste med hensyn til ruteflyging i Frankrike**2003/EØS/45/11**

Frankrike har i henhold til artikkel 4 nr. 1 bokstav a) i rådsforordning (EØF) nr. 2408/92 av 23. juli 1992 om EF-luftfartsselskapers adgang til flyruter innenfor Fellesskapet⁽¹⁾ besluttet å endre vilkårene for forpliktelse til å yte offentlig tjeneste med hensyn til ruteflyging mellom Saint-Étienne-Bouthéon og Lille-Lesquin, kunngjort ved melding i *De Europeiske Fellesskaps Tidende C 24* av 28. januar 2000.

Se EUT C 203 av 28.8.2003 for nærmere opplysninger.

Melding fra Frankrike om endring av forpliktelse til å yte offentlig tjeneste med hensyn til ruteflyging i Frankrike**2003/EØS/45/12**

Frankrike har i henhold til artikkel 4 nr. 1 bokstav a) i rådsforordning (EØF) nr. 2408/92 av 23. juli 1992 om EF-luftfartsselskapers adgang til flyruter innenfor Fellesskapet⁽¹⁾ besluttet å endre vilkårene for forpliktelse til å yte offentlig tjeneste med hensyn til ruteflyging mellom Saint-Étienne-Bouthéon og Toulouse-Blagnac, kunngjort ved melding i *De Europeiske Fellesskaps Tidende C 24* av 28. januar 2000.

Se EUT C 203 av 28.8.2003 for nærmere opplysninger.

Melding fra Frankrike om endring av forpliktelse til å yte offentlig tjeneste med hensyn til ruteflyging i Frankrike**2003/EØS/45/13**

Frankrike har i henhold til artikkel 4 nr. 1 bokstav a) i rådsforordning (EØF) nr. 2408/92 av 23. juli 1992 om EF-luftfartsselskapers adgang til flyruter innenfor Fellesskapet⁽¹⁾ besluttet å endre vilkårene for forpliktelse til å yte offentlig tjeneste med hensyn til ruteflyging mellom Saint-Étienne-Bouthéon og Bordeaux-Mérignac, kunngjort ved melding i *De Europeiske Fellesskaps Tidende C 127* av 24. april 1997.

Se EUT C 203 av 28.8.2003 for nærmere opplysninger.

Melding fra Frankrike om endring av forpliktelse til å yte offentlig tjeneste med hensyn til ruteflyging i Frankrike**2003/EØS/45/14**

Frankrike har i henhold til artikkel 4 nr. 1 bokstav a) i rådsforordning (EØF) nr. 2408/92 av 23. juli 1992 om EF-luftfartsselskapers adgang til flyruter innenfor Fellesskapet⁽¹⁾ besluttet å endre vilkårene for forpliktelse til å yte offentlig tjeneste med hensyn til ruteflyging mellom Saint-Étienne-Bouthéon og Nantes-Atlantique, kunngjort ved melding i *De Europeiske Fellesskaps Tidende C 127* av 24. april 1997.

Se EUT C 203 av 28.8.2003 for nærmere opplysninger.

⁽¹⁾ EFT L 240 av 24.8.1992, s. 8.

**Kommisjonsmelding i forbindelse med gjennomføringen av rådsdirektiv
96/48/EF**

2003/EØS/45/15

(Offentliggjøring av titler og referanser for harmoniserte standarder i henhold til direktivet)

Europeisk standardiseringsorgan ⁽¹⁾	Referanse og tittel på standarden	Referansedokument	Referanse til den erstattede standard	Opphørsdato for antakelse om samsvar med den erstattede standard Note 1
Cenelec	EN 50119:2001 Jernbaneapplikasjoner – Faste installasjoner – Luftlinjer for elektrisk drift		Ingen	–
Cenelec	EN 50121-1:2000 Jernbaneapplikasjoner – Elektromagnetisk kompatibilitet – Del 1: Generelt		Ingen	–
Cenelec	EN 50121-2:2000 Jernbaneapplikasjoner – Elektromagnetisk kompatibilitet – Del 2: Emisjon fra hele jernbanesystemet til omverdenen		Ingen	–
Cenelec	EN 50121-3-1:2000 Jernbaneapplikasjoner – Elektromagnetisk kompatibilitet – Del 3-1: Rullende materiell – Tog og komplette vogner		Ingen	–
Cenelec	EN 50121-3-2:2000 Jernbaneapplikasjoner – Elektromagnetisk kompatibilitet – Del 3-2: Rullende materiell – Apparater		Ingen	–
Cenelec	EN 50121-4:2000 Jernbaneapplikasjoner – Elektromagnetisk kompatibilitet – Del 4: Emisjon og immunitet fra signal- og telekommunikasjonsapparater		Ingen	–
Cenelec	EN 50121-5:2000 Jernbaneapplikasjoner – Elektromagnetisk kompatibilitet – Del 5: Emisjon og immunitet fra faste strømforsyningsinstallasjoner og apparater		Ingen	–
Cenelec	EN 50122-1:1997 Jernbaneapplikasjoner – Faste installasjoner – Del 1: Beskyttelsesforholdsregler relatert til elektrisk sikkerhet og jording		Ingen	–
Cenelec	EN 50124-1:2001 Jernbaneapplikasjoner – Isolasjonskoordinering – Del 1: Grunnleggende krav – Klaringer og krypeavstander for alt elektrisk og elektronisk utstyr		Ingen	–
Cenelec	EN 50124-2:2001 Jernbaneapplikasjoner – Isolasjonskategorier – Del 2: Overspenninger og annen beskyttelse		Ingen	–
Cenelec	EN 50125-1:1999 Jernbaneapplikasjoner – Miljømessige betingelser for utstyr – Del 1: Utstyr i rullende materiell		Ingen	–
Cenelec	EN 50126:1999 Jernbaneapplikasjoner – Spesifikasjon og demonstrasjon av pålitelighet, tilgjengelighet, vedlikeholdbarhet og sikkerhet (RAMS)		Ingen	–

Europeisk standardiseringsorgan ⁽¹⁾	Referanse og tittel på standarden	Referansedokument	Referanse til den erstattede standard	Opphørsdato for antakelse om samsvar med den erstattede standard Note 1
Cenelec	EN 50149:2001 Jernbaneapplikasjoner – Faste installasjoner – Elektrisk koplingsutstyr – Kobber og kobbermetaller i strømforsyninger		Ingen	–
Cenelec	EN 50155:2001 Jernbaneapplikasjoner – Elektronisk utstyr for bruk på rullende materiell Amendment A1:2002 til EN 50155:2001		Ingen Note 3	– 1.9.2005
Cenelec	EN 50159-1:2001 Jernbaneapplikasjoner – Kommunikasjon, signaller og prosess-utstyr – Del 1: Sikkerhetsrelatert kommunikasjon i lukkede transmisjonssystemer		Ingen	–
Cenelec	EN 50159-2:2001 Jernbaneapplikasjoner – Kommunikasjon, signaller og prosess-utstyr – Del 2: Sikkerhetsrelatert kommunikasjon i åpne transmisjonssystemer		Ingen	–
Cenelec	EN 50206-1:1998 Jernbaneapplikasjoner – Rullende materiell – Pantografer: Karakteristika og prøver – Del 1: Pantografer for hovedbanemateriell		Ingen	–
Cenelec	EN 50317:2002 Jernbaneapplikasjoner – Strømsamlingssystemer – Krav til og stadfesting av målinger i det dynamiske påvirkningsområdet mellom pantograf og kjøreledning		Ingen	–

⁽¹⁾ ESO (europeisk standardiseringsorganisasjon):

- CEN: rue de Stassart/Stassaertstraat 36, B-1050 Brussel; tlf.: (+32-2) 550 08 11, faks: 550 08 19 (<http://www.cenorm.be>)
- Cenelec: rue de Stassart/Stassaertstraat 35, B-1050 Brussel; tlf.: (+32-2) 519 68 71, faks: 519 69 19 (<http://www.cenelec.org>)
- ETSI: 650, route del Lucioles, F-06921 Sophia Antipolis Cedex, tlf.: (+33-2) 92 94 42 00, faks (+33-4) 93 65 47 16 (<http://www.etsi.org>)

Note 1: Generelt vil opphørsdatoen for antakelse om samsvar være datoen for tilbaketrekking (“dow”) fastsatt av det europeiske standardiseringsorgan, men brukere av disse standardene gjøres oppmerksom på at det i visse unntakstilfeller kan være en annen dato.

Note 3: Når det gjelder endringsblad, er referansestandard EN CCCC:YYYY, samt dens eventuelle tidligere endringsblad og det nye, angitte endringsblad. Den erstattede standard (kolonne 4) består derfor av EN CCCC:YYYY og dens eventuelle tidligere endringsblad, men uten det nye angitte endringsblad. På den angitte dato opphører den erstattede standard å gi antakelse om samsvar med de grunnleggende krav i direktivet.

Eksempel : For EN 50155:2001 gjelder følgende:

Cenelec	EN 50155:2001 Jernbaneapplikasjoner – Elektronisk utstyr for bruk på rullende materiell (<i>Referansestandard er EN 50155:2001</i>) Amendment A1:2002 til EN 50155:2001 (<i>Referansestandard er EN 50155:2001 + A1:2002 til EN 50155:2001</i>)		Ingen (<i>Det er ingen erstattet standard</i>) Note 3 (Den erstattede standard er <i>EN 50155:2001</i>)	– 1.9.2005
---------	---	--	---	-------------------

**Kommisjonsmelding i forbindelse med gjennomføringen av rådsdirektiv
90/396/EF av 29. juni 1990 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om
gassapparater⁽¹⁾**

2003/EØS/45/16

(Offentliggjøring av titler og referanser for harmoniserte standarder i henhold til direktivet)

ESO ⁽¹⁾	Referanse	Tittel på de harmoniserte standarder
<i>NB:</i> Antakelsen om samsvar på grunnlag av standard EN 449 av 1996, offentliggjort i <i>Det Europeiske Fellesskaps Tidende</i> C 288 av 1.10.1996, opphører fra dagen for offentliggjøring av denne standard i <i>Den europeiske unions tidende</i> C 154 av 2.7.2003.		
CEN	EN 449:2002	Spesifikasjon for gassapparater - Romvarmere uten røykkanal for hjemmebruk (innbefattet varmere med diffusiv katalytisk forbrenning)

⁽¹⁾ ESO (europeisk standardiseringsorganisasjon):

- CEN: rue de Stassart/Stassaertstraat 36, B-1050 Brussel; tlf.: (+32-2) 550 08 11, faks: 550 08 19 (<http://www.cenorm.be>)
- Cenelec: rue de Stassart/Stassaertstraat 35, B-1050 Brussel; tlf.: (+32-2) 519 68 71, faks: 519 69 19 (<http://www.cenelec.org>)
- ETSI: 650, route del Lucioles, F-06921 Sophia Antipolis Cedex, tlf.: (+33-2) 92 94 42 00, faks (+33-4) 93 65 47 16 (<http://www.etsi.org>)

MERK:

Opplysninger om standardenes tilgjengelighet kan fås ved henvendelse enten til de europeiske standardiseringsorganene eller de nasjonale standardiseringsorganene⁽²⁾ oppført på en liste i vedlegget til europaparlaments- og rådsdirektiv 98/34/EF⁽³⁾, endret ved direktiv 98/48/EF⁽⁴⁾

Offentliggjøring av referansene i *Den europeiske unions tidende* og *EØS-tillegget til Den europeiske unions tidende* betyr ikke at standardene foreligger på alle EØS-språk.

Andre harmoniserte tekniske spesifikasjoner i forbindelse med gassapparater er offentliggjort i tidligere utgaver av *Den europeiske unions tidende*. En fullstendig ajourført liste foreligger på Europaserveren på Internett:

<http://europa.eu.int/comm/enterprise/newapproach/standardization/harmstds/reflist/appligas.html>

⁽¹⁾ EFT L 196 av 26.7.1990, s. 15.

⁽²⁾ <http://www.cenorm.be/aboutcen/whatis/membership/members.htm>

⁽³⁾ EFT L 204 av 21.7.1998, s. 37.

⁽⁴⁾ EFT L 217 av 5.8.1998, s. 18.

Kommisjonsmelding i forbindelse med gjennomføringen av europaparlaments- og rådsdirektiv 94/25/EF av 16. juni 1994 med hensyn til lystfartøyer⁽¹⁾ **2003/EØS/45/17**

(Offentliggjøring av titler og referanser for harmoniserte standarder i henhold til direktivet)

ESO ⁽¹⁾	Referanse og tittel på standarden	Referansedokument	Referanse til den erstattede standard	Opphørsdato for antakelse om samsvar med den erstattede standard Note 1
CEN	Mindre fartøy – Brannbeskyttelse – Del 1: Båter med skroglengde lik eller mindre enn 15 m (ISO 9094-1:2003)	EN ISO 9094-1:2003	Ingen	–
CEN	Mindre fartøy – Ankring, fortøyning og tauing – Forsterkede punkter (ISO 15084:2003)	EN ISO 15084:2003	Ingen	–

⁽¹⁾ ESO (europeisk standardiseringsorganisasjon):

- CEN: rue de Stassart/Stassaertstraat 36, B-1050 Brussel; tlf.: (+32-2) 550 08 11, faks: 550 08 19 (<http://www.cenorm.be>)
- Cenelec: rue de Stassart/Stassaertstraat 35, B-1050 Brussel; tlf.: (+32-2) 519 68 71, faks: 519 69 19 (<http://www.cenelec.org>)
- ETSI: 650, route del Lucioles, F-06921 Sophia Antipolis Cedex, tlf.: (+33-2) 92 94 42 00, faks (+33-4) 93 65 47 16 (<http://www.etsi.org>)

Note 1: Generelt vil opphørsdatoen for antakelse om samsvar være datoen for tilbaketrekking (“dow”) fastsatt av det europeiske standardiseringsorgan, men brukere av disse standardene gjøres oppmerksom på at det i visse unntakstilfeller kan være en annen dato.

⁽¹⁾ EFT L 164 av 30.6.1994, s. 15.

Informasjonsprosedyre – tekniske forskrifter**2003/EØS/45/18**

Europaparlaments- og rådsdirektiv 98/34/EF av 22. juni 1998 om en informasjonsprosedyre for standarder og tekniske forskrifter samt regler for informasjonssamfunnstjenester (EFT L 204 av 21.7.1998, s. 37, og EFT L 217 av 5.8.1998, s. 18).

Meldinger om forslag til tekniske forskrifter mottatt av Kommisjonen

Referanse ⁽¹⁾	Tittel	Stillstandsperioden på tre måneder utløper ⁽²⁾
2003/0296/UK	Britisk radiogrensesnittkrav 2020 for 9 GHz-radar (som ikke er omfattet av SOLAS) i den maritime radionavigasjonstjenesten	14.11.2003
2003/0297/I	Utkast til ministerielt dekret om standarder for typegodkjenning og installering av reflekssignaler bak på tunge og lange kjøretøyer og deres tilhengere	14.11.2003
2003/0298/I	Utkast til ministerielt dekret om tekniske egenskaper for reflekterende jakker og bånd som skal bæres av førere av kjøretøyer parkert ved siden av veibanen	14.11.2003
2003/0299/UK	Forskrifter om marmelade og lignende produkter (Skottland) 2003	17.11.2003
2003/0300/UK	Forskrifter om motorkjøretøyer (konstruksjon og bruk) (endring nr.) (Nord-Irland) 2003	17.11.2003
2003/0301/S	Utkast til forskrifter for Statens Redningsdirektorat om klassifisering og merking av samt sikkerhetsdatablad for brannfarlig og eksplosjonsfarlig gods	17.11.2003
2003/0302/B	Tekniske bestemmelser for forvaltningen av det lokale elektrisitets-overføringsnettet i Wallonia og for tilgangen til dette	17.11.2003
2003/0303/B	Tekniske bestemmelser for forvaltningen av elektrisitetsnettet i Wallonia og for tilgangen til dette	17.11.2003
2003/0304/A	Utkast til erklæring fra ministeren for helse og kvinner om endring av erklæringen om spiselig sopp, Østerrikes lovtidende II, nr. 386/1997	17.11.2003
2003/0305/F	Utkast til erklæring om næringsmidler og stoffer som tillates benyttet i framstillingen av kosttilskudd	20.11.2003
2003/0306/F	Utkast til dekret om kosttilskudd	20.11.2003

⁽¹⁾ År - registreringsnummer - opprinnelsesmedlemsstat.

⁽²⁾ I denne perioden kan forslaget ikke vedtas.

⁽³⁾ Ingen stillstandsperiode ettersom Kommisjonen har godkjent at det er grunn til å treffe hastevedtak.

⁽⁴⁾ Ingen stillstandsperiode ettersom tiltaket berører tekniske spesifikasjoner eller andre krav forbundet med skatte- eller finanstiltak; jf. artikkel 1 nr. 11 annet ledd tredje strekpunkt i direktiv 98/34/EF.

⁽⁵⁾ Informasjonsprosedyren avsluttet.

Kommisjonen viser til Domstolens dom av 30. april 1996 i sak C-194/94 (CIA Security, ECR I, s. 2201). Ifølge Domstolens utlegning skal artikkel 8 og 9 i direktiv 83/189/EØF tolkes slik at enkeltpersoner kan påberope seg disse artikkelene overfor nasjonale domstoler, som plikter å avvise anvendelse av nasjonale tekniske forskrifter som ikke er meldt i samsvar med direktivet.

Dommen bekrefter Kommisjonens melding av 1. oktober 1986 (EFT C 245 av 1.10.1986, s. 4).

Manglende overholdelse av meldingsplikten medfører derfor at de berørte tekniske forskrifter ikke får anvendelse, og følgelig ikke kan gjøres gjeldende overfor enkeltpersoner.

Mer informasjon om meldingsprosedyren kan vås ved henvendelse til:

European Commission
 DG Enterprise, Unit F1
 B-1049 Brussel
 E-post: Dir83-189-Central@cec.eu.int
 Vevside: <http://europa.eu.int/comm/enterprise/tris/>

Ytterligere opplysninger om meldingene kan fås ved henvendelse til de nasjonale avdelinger som er oppført på følgende liste:

**LISTE OVER NASJONALE AVDELINGER MED ANSVAR FOR HÅNDTERINGEN AV
DIREKTIV 98/34/EF**

BELGIA

BELNotif
Qualité et sécurité
SPF Économie, PME, Classes moyennes et Énergie
NG III – 4ème étage
Boulevard du Roi Albert II/Koning Albert II-laan 16
B-1000 Bruxelles/Brussel

Vevside: <http://www.mineco.fgov.be>

Mlle P. Descamps
Tlf.: (+32 2) 206 46 89
Faks: (+32 2) 206 57 46
E-post: belnotif@mineco.fgov.be

DANMARK

ERHVERVS- OG BOLIGSTYRELSEN
Dahlerups Pakhus
Lagelinie Allé 17
DK-2100 København Ø (OE)

Vevside: <http://www.ebst.dk>

Laila Østergren
Tlf.: (+45) 35 46 66 89 (direkte)
Faks: (+45) 35 46 62 03
E-post: Laila Østergren: loe@ebst.dk
Birgitte Spühler Hansen: bsh@ebst.dk
Felles adresse for meldinger: noti@ebst.dk

TYSKLAND

BUNDESMINISTERIUM FÜR WIRTSCHAFT UND
ARBEIT
REFERAT XA2
Scharnhorststraße 34-37
D-10115 Berlin

Vevside: <http://www.bmwa.bund.de>

Frau Christina Jäckel
Tlf.: (+49 30) 20 14 63 53
Faks: (+49 30) 20 14 53 79
E-post: infonorm@bmwa.bund.de

HELLAS

Ministry of Development
General Secretariat of Industry
Michalacopoulou 80
GR-115 28 Athens
Tlf.: (+30 1) 778 17 31
Faks: (+30 1) 779 88 90

ELOT
Acharnon 313
GR-11145 Athens

k. E. Melagrakis
Tlf.: (+30 1) 212 03 00
Faks: (+30 1) 228 62 19
E-post: 83189in@elot.gr

SPANIA

Ministerio de Asuntos Exteriores
Secretaría de Estado de Asuntos Europeos
Dirección General de Coordinación del Mercado Interior y
otras
Políticas Comunitarias
Subdirección General de Asuntos Industriales, Energéticos, de
Transportes y Comunicaciones y Medio Ambiente
C/Padilla 46, Planta 2ª, Despacho: 6276
E-28006 Madrid

Doña Ester Pérez Peláez
Tlf.: (+34-91) 379 84 64
Faks: (+34-91) 379 84 01
E-post: d83-189@ue.mae.es

FRANKRIKE

Direction générale de l'Industrie, des Technologies de
l'Information et des Postes (DiGITIP)
Service des politiques d'innovation et de compétitivité (SPIC)
Sous-direction de la normalisation, de la qualité et de la
propriété industrielle (SQUALPI)
DiGITIP 5
12, rue Villiot
F-75572 Paris Cedex 12

Mlle Suzanne Piau
Tlf.: (+33 1) 53 44 97 04
Faks: (+33 1) 53 44 98 88
E-post: suzanne.piau@industrie.gouv.fr

Mlle Françoise Ouvrard
Tlf.: (+33 1) 53 44 97 05
Faks: (+33 1) 53 44 98 88
E-post: francoise.ouvrard@industrie.gouv.fr

IRLAND

NSAI
Glasnevin
IRL-Dublin 9

Mr Tony Losty
Tlf.: (+353 1) 807 38 80
Faks: (+353 1) 807 38 38
E-post: lostyt@nsai.ie

ITALIA

Ministero delle attività produttive
Dipartimento per le imprese
Direzione Generale per lo sviluppo produttivo e la
competitività
Ufficio F1 – Ispettorato tecnico dell'industria
Via Molise 2
I-00187 Roma

Vevside: <http://www.minindustria.it>

Sig. V. Correggia
Tlf.: (+39) 06 47 05 22 05
Faks: (+39) 06 47 88 78 05
E-post: vincenzo.correggia@minindustria.it

Sig. E. Castiglioni
Tlf.: (+39) 06 47 05 26 69
Faks: (+39) 06 47 88 77 48
E-post: enrico.castiglioni@minindustria.it

LUXEMBOURG

SEE — Service de l'Énergie de l'État
34, avenue de la Porte-Neuve
BP 10
L-2010 Luxembourg

M. J.P. Hoffmann
Tlf.: (+352) 46 97 46 1
Faks: (+352) 22 25 24
E-post: see.direction@eg.etat.lu

NEDERLAND

Ministerie van Financiën
Belastingdienst/Douane Noord
Team bijzondere klantbehandeling
Centrale Dienst voor In- en uitvoer
Engelse Kamp 2
Postbus 30003
NL-9700 RD Groningen

Dhr. Ebel Van der Heide
Tlf.: (+31 50) 523 21 34

Mw. Hennie Boekema
Tlf.: (+31 50) 523 21 35

Mw. Tineke Elzer
Tlf.: (+31 50) 523 21 33
Faks: (+31 50) 523 21 59

Felles e-post: Enquiry.Point@tiscali-business.nl
Enquiry.Point2@tiscali-business.nl

ØSTERRIKE

Bundesministerium für Wirtschaft und Arbeit
Abteilung C2/1
Stubenring 1
A-1010 Wien

Vevside: <http://www.bmwa.gv.at>

Frau Brigitte Wikgolm
Tlf.: (+43 1) 711 00 58 96
Faks: (+43 1) 715 96 51 eller (+43 1) 712 06 80
E-post: post@tbt.bmwa.gv.at

PORTUGAL

Instituto Português da Qualidade
Rua Antonio Gião, 2
P-2829-513 Caparica

Vevside: <http://www.ipq.pt>

Miranda Ondina
Tlf.: (+351 21) 294 82 36 / 81 00
Faks: (+351 21) 294 82 23
E-post: MOn dina@mail.ipq.pt

FINLAND

Kauppa- ja teollisuusministeriö
(Ministry of Trade and Industry)
Besøksadresse: Aleksanterinkatu 4
FIN-00171 Helsinki
og

Ratakatu 3
FIN-00120 Helsinki

Postadresse:
PO Box 32
FIN-00023 Government

Vevside: <http://www.ktm.fi>

Ms Heli Malinen
Tlf.: (+358 9) 1606 36 27
Faks: (+358 9) 1606 46 22
E-post: heli.malinen@ktm.fi

Ms Katri Amper

Felles e-post: maaraykset.tekniset@ktm.fi

SVERIGE

Kommerskollegium (National Board of Trade)
Box 6803
Drottninggatan 89
S-11386 Stockholm

Vevside: <http://www.kommers.se>

Kerstin Carlsson
Tlf.: (+46) 86 90 48 82 eller (+46) 86 90 48 00
Faks: (+46) 86 90 48 40 eller (+46) 83 06 759
E-post: kerstin.carlsson@kommers.se

Felles e-post: 9834@kommers.se

DET FORENTE KONGERIKE

Department of Trade and Industry
Standards and Technical Regulations Directorate 2
Bay 327
151 Buckingham Palace Road
London SW1 W 9SS

Vevside: <http://www.dti.gov.uk/strd>

Mr Philip Plumb
Tlf.: (+44 207) 215 15 64 / 14 88
Faks: (+44 207) 215 15 29
E-post: philip.plumb@tidv.dti.gov.uk
Felles e-post: 98-34@dti.gov.uk

EFTA - ESA

EFTAs overvåkningsorgan
Rue de Trèves 74
B-1040 Brussel

Vevside: <http://www.eftasurv.int>

Gunnar Thor Petursson
Tlf.: (+32 2) 286 18 71
Faks: (+32 2) 286 18 00
E-post: DRAFTTECHREGESA@eftasurv.int

EFTA
Goods Unit
EFTA Secretariat
Rue de Trèves 74
B-1040 Brussel

Vevside: <http://www.efta.int>

Kathleen Byrne
Tlf.: (+32 2) 286 17 34
Faks: (+32 2) 286 17 42
E-post: DRAFTTECHREGGEFTA@efta.int
kathleen.byrne@efta.int

TYRKIA

Undersecretariat of Foreign Trade
General Directorate of Standardisation for Foreign Trade
İnönü Bulvarı – Emek – Ankara

Vevside: <http://www.dtm.gov.tr>

Saadettin Doğan
Tlf.: (+90 312) 212 88 00 / 20 44
(+90 312) 212 88 00 / 25 65
Faks: (+90 312) 212 87 68
E-post: dtsabbil@dtm.gov.tr